

Mukəddəs Kitab

Injil 8-kisim

«Korintliklarəqə «2»»

© Mukəddəs Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyşurqə Kalam Tərijimisi»

Injil 8-qism

«Korintliklarğa «2» »

(«Rosul Pawlus Korint xəhridiki jamaətkə yazğan ikinci məktup»)

Kirix söz

Korint xəhridiki jamaətnin qandaq wujudka kəlgənliki toquruluk

Pawlusning Korinttiki jamaətkə yazğan birinqi məktupidiki «kirix söz»imizni körüng. Bu ikkinqi hətni Pawlus təhminən miladiyə 56- yaki 57-yili, Korintning ximaliy tərripidin üq yüz kilometr yirakğa jaylaxğan Makedoniyə ölkisidin ötiwatğan waqtida yazğan. Hətni Pawlusning həmkari rosul Titus wə baxka ikki qerindax Korintka əpkəlgən (6:16-24). Pawlusning birinqi hetigə ohxax, u uxbu hətni Korinttiki eqir məsililər üstidə bolğan kəp azab wə qayqu iqidə yazğan.

Qurmənlər birinqi hətni yezix səwəbining jamaət iqidə pəyda bolğan kəp məsililərnı bir tərəp kılıx həmdə ularning birnəqqə jiddiy soallirioğa jawab berix üqün bolğanlıqını əsləydu. Birinqi həttə, Korintliklarning arisida bolğan, öz atisining ayali bilən zina kildioğan, özini «ixəngüqi» dəp atioğan bir adəm bilən qandaq hatirjəm bardi-kəldi kılıx toquruluk Pawlusning adəmnı sanjojudək tənbihini, xundakla nurojun baxka natoqra ixlar toquruluk agahlandıurux-jekiləlxirini oquymız.

Oqurmənlər üqün keyinki wəqələrnı qüxəngimiz boyiqə ihqam tərptə tizsaq qolaylıkrak bolidu: —

(1) Pawlus «birinqi məktup»ni yazqandın keyin, Korintta yənə baxka məsililərnin barlıqı toquruluk həwərdar bolup, ikkinqi kətim ularning yenioğa bardi. Birinqi hetı bəlkim Korintliklarning hər bir ixlirini tehi toluk həl kılıp ketəlmigən boluxı mumkin. Bu ikkinqi kətimlik yoklax miladiyə 55-yaki 56-yilida bolğan; u xu ziyarətnı «**azar beridioğan yoklax**» dəp təswirləydu (2:1). Bəlkim u ularoğa qattik tənbiş bərgən.

(2) Axu waqıtlarda helila otquyruk bir kixi jamaətkə qikqanıdı (2:5-8). Uning kilmixlirining zadı nemə ikənlikini enik bilməymiz; nemila bolmisun Pawlus ularning qexioğa yoklap baroqını bilən muxu ixni həl kılalmioqanıdı. Korintliklər əzliri uning kilmixlirini körüp, hatalıqını bilip turupmu uningoğa tənbiş berip, uni towa kılıxka dəwət kılıxtın bax tartqan; xunga: —

(3) Pawlus xu waqıtlarda əslidə pılanlioğan üqinqi kətim ziyarət kılıx niyitidin yenip, uning ornioğa ularoğa «**eqir azab iqidə qəlbimdiki dərd-ələmdin kəp kez yaxlirimni tektürgən**» degən yənə bir hətni yazğan (2:3-4). Xu hətning birər qeqürülmisimu bizgə yətmigən. Pawlus «**dərd-ələmdin kəp kez yaxlirimni tektürgən**» axu hətni Titus wə yənə bir qerindaxning qoli arkilik yollaydu; xuning bilən bir waqıtta ikki qerindaxni Korintliklarnı riqbətləndürəlaydu, dəp ümid kılattı (12:16-18).

«Korintliklaroqa «2»»

(Xunga «Korintliklaroqa yeziloqan ikkinqi hət»ni əməliyəttə «üqinqi hət» deyiximizgə tooqra kelidu. Yənə xuni kərsətmisək bolmayduki, «Korintliklaroqa (1)»din ilgiri, heli baldur yeziloqan yənə bir hetimu bolqanidi («1Kor.» 5:5ni kərüng).

(4) Titus Makedoniya əlkisigə, Pawlusning yenioqə qaytti wə uningqə Korintliklar uning nəsihətini qəbul qilip, qilmixi yaman xu adəmgə tənbiş berip uni Məsiḥning yolioqə qayturdi, degən hux həwərnı yətküzdi. Əmma uzun ətəməylə Pawlus özini tehimu kattik dərd-ələmgə salidioqan bir həwərnı anglidi. Ular arisida Pawlusning təlimlirini ezitqu, uning məqsət-muddialirini haram, uning rosulluqtiki həkukini sahta degən birnəqqə zəhərəndə kəzzap pəyda bolqanidi. Kəp etiqađqilar ularning aldam haltisioqə qūxūxkə baxlioqan boluxi mumkin. Bu jiddiy ixni bir tərəp qilixni u özining ziyaritigiqə (üqinqi ziyariti, 13:2) keqiktürməytti, əlwəttə. Xuning bilən: —

(5) U kəz aldimizdiki hətni (Injilda «ikkinqi hət» dəp ataloqan) yazdi. Buni u yənə Titus arqilik yolla, Titus bilən yənə ikki kərindax wə bəlkim baxqilarnı billə əwətti (8:6, 16-24). Pawlus bu kərindaxlaroqə yənə, Korinttiki jamaət Yerusalemdiki namrat etiqađqilar üqün niyət qiloqan in'amlirini ulardin yioşiwelixni həmdə Yerusalemoqə apirixni tapilioqanidi (8-9-bab). Xunga, bu «ikkinqi» (əməliyəttə üqinqi) hətni yezixning əsaslıq səwəbliri təwəndiki tət nūqtida kərüliu: —

(1) Titus Pawlusni həwərləndürgəndək, Korinttiki jamaət uning «dərd-ələmdin yazoqan» hetidiki səzlırigə əstayidil kəngül koyup uning nəsihətini qəbul qilip, həliki otkuyruk adəmgə tənbiş berip uningqə kattik nəsihət qiloqanidi. Nətiyədə bu adəm towa qiloqan. Xunga ular Pawlusning «dərd-ələmlık» hetini qəbul qilip, uning wə Titusning jekiləxlirigə boysunoqan, həmdə gunah sadir qiloqan kixi towa qiloqanidi. Pawlus bu ixlaroqə huxallikini bildürməkqi bolup, uxbu hətni yazidu. Pawlusning dəwitigə kulak selip ular muxu kixini jamaəttin qikiriwətkənidi; Pawlus hazır ularni towa qiloqan kixini jamaətkə qaytidin qəbul qilixkə, xundakla uningqə təsəlli berixkə dəwət qilidu (2:1-11). 7:8-16nimu kərüng.

(Bəzi alimlarning pikriqə Pawlusning ikkinqi hetidə tiloqə elinoqan «towa qiloqan adəm» birinqi hetidə (5-babta) tiloqə elinoqan «jamaəttin qikirilix kerək bolqan» **«öz atisining ayali bilən zina qilidioqan»** degən kixigə ohxax adəm bolidu, dəydu. Lekin axu kixi **«ətliri həlak qilinsun dəp Xəytanning ilkiqə tapxuruloqan»**. Biz uni xuningdin uzun ətəməylə əlgən, dəp karaymiz. Birinqi həttə tiloqan elinoqan **«ətliri həlak qilinsun dəp Xəytanning ilkiqə tapxuruloqan»** kixi «ikkinqi heti»də tiloqə elinoqan «towa qiloqan» kixining əzidur, degənnin mumkinqiliki bar desəkmə, ikkisining bəzi təpsilatlıri bir-birigə anqə mas kəlməydu. Məsılən, ikkinqi kixining baxqilaroqə **«ziyan-zəhmət yətküzgüqi kixi»** ikənliki bayan qilinoqan (7:12).

(2) Məsiḥ Əysa asmanqə kətürülüp, Muxəddəs Rəh ularning wujudioqə qūxkinidin keyin, Yerusalemdiki jamaətnin oquq kolluqi wə kəksi-qarnining kəngliki bilən, rosullar həm baxkə kərindaxlaroqə kəp səpər qilip hux həwərnı tərkitix pürsiti yaritip berilgənidi. Əmma bu sehiliqi tüpəylidin həmdə uqrioqan bəzi əqir ziyankəxlilər tüpəylidin Yerusalemdiki jamaəttikilərnin kəpi intayin namrat həloqə qūxūp qaloqanidi. Xuning bilən bir wəqıttə bu qədirlilik kərindaxlarning bəziliri (Yəḥudiy «millətqilik»ining təsiri astida əskənlikidin): — «taipilər (Yəḥudiy əməslər) zadi nijat tapalmaydu» həttə «Huda ularoqə nijattinmu tetixkə yol koymaydu» dəp oylap qelıxqanidi. Pawlus pürsətni qəldin bərməy, səpərliridə yəqlioqan «taipilər» (yaki «yat əlliklər»)din tərki b tapqan jamaətlərdin, Yəḥudiy kərindaxlırimizqə yardım qolimizni sunayli dəp ətünūxkə wə jekiləxkə baxlıdi. Xu yol bilən ular pəqət Yəḥudiy

«Korintlilərğa «2» »

kerindaxlarning hajitidin qikipla qalmay, balki yana Yehudiy kerindaxlar öz koʻzliri bilan eʼzlirining dal «Hudaning mehʼir-xapkitini toniyalixi koʻtʼiy mumkin amas» dap gumanlanogʻan yat alliklarning kuʻgʻluk muhəbbitini koʻralaydiogʻan bolidu. Xuning bilən barlik jamaətlər arisida Hudaning adamlərni birləxtürgüqi muhəbbiti tehimu küqiyydu. Uxbu həttin bir yil ilgiri, Korinttiki jamaəttikilər kizogʻinlik bilən ianə toplaymiz degən niyətni bildürgənidi. Xunga Paulus bu həttə, silər niyitinglarogʻa əməl kilipl, toplimakqi bologʻan ianini Yerusalemogʻa apirixka təyyarlanglar, dap jekiləydu (8-9-bab).

(3) Hudaning bəzi qədirlik məmın bəndilərinə bir qatiki tüzütsə, yənə bir qataq pəyda bolidoqan ohxaydu. Korinttiki jamaəttikilər xundaq boləqan bolsa kerək. Korintlilər Pawlusning birinqi hetidiki həm keyinki «dərd-ələmlik» hetidiki jekiləxlrini qəbul qiləqini bilən, uzun ətəməylə ular arisida əzlrini bolsa «rosullar», Pawlusni bolsa, «rosul əməs» dəp jakarlaydoqan birnəqqə ibraney kazzap (jamaətning əzidin qikqanmu, yaki sirttin kəlgənmü, bilməymiz) pəyda boləqanidi. Bəziliri, Pawlusni tayini yok, «Mana bizni yokləymən dəp wadə qiləqini bilən yenimizə qə kəlmidi, bəlkim bizlər (həqiqiy rosullar!)din qorqup kətkəndü» deyixip kətkənidi. Pawlus bu həttə, əməliyəttə yeninglarə qə tehiqə kəlmiginimning səwəbi, siləрни ayap, mən barə qə əzənglarə qə əz illətlirənglari tüzətküdək wəkit bəray dedim, dəydu. Bu atalmix «rosullar»ning bəziliri: «rosullarning jamaəttin kuwwətlinxigə hə qə qə bar» dəp jamaətni qistap pul ündürməktə idi, xundaqla «Mana, Pawlus wə Barnabas həqiqiy rosul əməs, qəunki ular undaq qilmidi!» dəp biljirliməktə idi. Yənə bəziliri həttə Pawlusni kixilərnəng kəzlrini boyap «Yerusalemdikilər qə qə topləqan ianə»ni əzining qiliwəlməqə qə boldi, degənidi. Pawlus hətnəng birnəqqə yeridə, bolupmu 10-12-bablarda bu sesik səpsətiqilikləri wə bu sahta rosullarning məhtinxilərini pax qilidu. U həttə Korinttikilərgə yat ədəm bolup qələqandək ularəzin əzini qəbul qilixni ətünüdu (7:2-3). Əmmə xu gəwdilikkə, Pawlus bu ixlar toqruluk muhim tənbihə wə əyibləxlrini hətnəng ahiriə qə qəlduridu; demək, u əwwal Korintlilərnəng burunki hətlirigə boləqan yaxxi inkasini toluk mu'əyyənəxtürgən wə yardəm qəlini ayimioqanlıqini təripləgəndin keyin xu ixlar toqruluk tənbih bərip əyibləydu.

(4) Ular birinchi hetiga ham «dard-alamlik» hetiga kulak selip ixlarni kizojinlik bilan tuztunkendak bolojan bolsimu (7:11), Pawlusta ular kona adet-kilmixlirioja yenip ketarmu daydiojan eoqir taxwix bar idi (12:19-13:10). Uning barlik hatlirida jekiliginidak, u harbir pursattin paydilinip etiqadqilarni aloja besip pak-mukaddaslik ham muhabbatning har taraptiki kamalitiga intillixka dawet qilidu. Darrowakə, Mukaddas Rohta izqil oeginixka wa Hudani tehimu qongkur tonuxka intilixning ezi biz qazanjan rohij haqiqatlar wa mewilarni koldin barmaslikning birdinbir yolidin ibarattur.

Pawlusning ularoʻra yozgan birinchi hetı toʻgʻruluk soʻzlırımız ikkinchi hetıgə ohxaxla mas kelidu: —

«Pawlusning xunqə kəp məsililiri boləqan bundəq bir jamaətkə hət yezixioqə məjburi boləqanlikidin Hudaqə minnətdar boluximizəqə toqra kelidu. Qunki uning bərgən jawabliiri bizning (məyli əz xəhsiyitimizning bolsun, jahanda boləqan jamaətlərnin bolsun) əzimizning nuroqun bəgünli ki qiyinliklirimiz wə məsililirimizdin azad kilinix yolini tepiximizəqə yetəkligüqi bolidu».

Bəlkim oxurmənlərlərin esidə barki, Təvrat dəvridə Ayup pəyğəmbər azab tartqan künlərdə üq dostining uni səwəbsiz, asassiz tənqid kiliqliri Ayuptin əzining Huda bilən qongkur

«Korintliklarğa «2»»

munasiwəttə baqlanğan iğ-baqlıdiki sirlarnı axkarılaydığan jawablarnı qıqırıdu. Xuningğa ohxax, Korinttiki jamaəttə Pawlusni wıjdansız, prinsipsız tənqid kılquqılar bolmığan bolsa, uxbu hət bolmaytti, xundakla biz Hudaning insanning kəlbidə hasil kılalaydığan muhəbbətning xunqə qongqur yərliri wə sirliridin həwərsiz qalattuk. Əmma bu əjayib heti arqılıq Pawlusning kəlbidə axkarılanğan, əzidə turoğan muhəbbətning bu sirlirini kəraləydiğan bolduk,

Yənə xuni kaytilaymızki, həttə «bablar» wə «ayətlər»ning boluxı, oqurmən ixəngüqilərgə kolaylıq yarıtıx üqün kəqürgüqilər tərıpidin qoxuloğan bolup, əsli hətning bir qismi əməs idi. Pawlus oqurmənlərnı bu hətni (bir pütün haldə) birakla oqusun dəp yazoğanıdı.

«Qoxumqə səz»imızdə biz bəzi qiyin ayətlər wə rosul kəz aldimizğa kəltürgən məlum birnəqqə həkikət üstidə, xundakla həzirki zamanımızdə bularnı qandək tətbiqlaxqə bolıdığanlıqı üstidə tohtilimiz.

Hət (qongqur muhəbbət-kızoqinlıq bilən yeziloğan baxqə kəp hətlərdək) rətlık haldə bələklərgə bəlünmıgəqkə, məzmunlırını biz pəkət təhminiy haldə təwəndikidək ihqamliyalaymız: —

Məzmun: —

1:1-11	Salam-dualar;
1:12-7-bab	Pawlus bilən Korinttiki jamaətning munasiwiti; Pawlusning ilğiriki hetining təsiri; «hux həwər»ning «Musağa quxürülgən kanun»din hər tərəplimilik üstünlüki; «hux həwər»ning xızmətkarlırining xızmətni qandək yürğüzüxi kerəkliki;
8-9--bablar	Yerusalemdiki namrat etıqadqılar üqün ıanə toplax;
10-bab—13:10	Sahta rosullar həm həkikiy rosullar;
13:11-13	Ahırki tiləklər

.....

Korintliklar oʻra «2»

Rosul Pawlus Korint xahardiki jamaatkə yazoʻan ikkinqi məktup

1 ¹ Hudaning iradisi bilən bekitilgən, Məsih Əysaning rosuli mənki Pawlus wə qerindax boləʻan Timotiydin Korint xəhridə turuwatqan, Hudaning jamaitigə wə xuningdək pütkül Ahaya əlkisidiki barlik muqəddəs bəndilərgə salam! ² Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehır-xəpkət wə hatirjəmlilik boləʻay!

³ Rəbbimiz Əysa Məsihning Atisi, rəhimdilliklarning igisi Ata, barlik rioʻbət-təsəllining Igisi boləʻan Huda oʻra təxəkkür-mədhıyə okuləʻay! ⁴ Biz uqrioʻan hərəkəndəx jəpə-muxəkkəttə U bizgə rioʻbət-təsəlli beriwatidu, xuning bilən biz Huda tərıpidin rioʻbətlandürülgən bolup U yətküzgən rioʻbət-təsəlli bilən hərəkəndəx bəxkə jəpə-muxəkkəttə uqrioʻanlar oʻra rioʻbət-təsəlli bərləʻydioʻan bolduk. ⁵ Qünki, Məsihning azab-okubətliri biz tərəpkə exip taxkəndəx, Məsih arkiplik boləʻan rioʻbət-təsəllimizmu exip taxidu. ⁶⁻⁷ Əmma biz jəpə-muxəkkəttə qalsəkmə bu silərnıng rioʻbət-təsəlli wə nijat tepixinglar üqün bolidu; bular silərnıng biz tartqan azab-okubətlərgə ohxəx azab-okubətlərgə qidixinglar bilən silərdimu hasil kılınidu; biz rioʻbət-təsəlli tapsəkmə u silərnıng rioʻbət-təsəlliringlar wə nijatinglar üqün bolidu; xunga bizning silərgə baolıoʻan ümidimiz mustəhkəmdur; qünki silər azab-okubətlərdin ortəx nesiwilik bolsənglar, ohxəxla rioʻbət-təsəllidin ortəx nesiwilik bolisilər dəp bilimiz. ⁸ Qünki, i qerindəxlar, silərnıng Asiyada duq kəlgən jəpə-muxəkkəttin həwərsiz yürüxünglarnı haliməymiz; u waqıtlarda biz qıdıqusiz eoʻır besimoʻə duq kəlduk, həttə həyatning əzidin ümid üzgüdəx boləʻaniduk. ⁹ Əmma əzimizgə əməs, bəlkı əlgənlərnı tirildürgüqi Huda oʻra təyıniximiz üqün kəlbimizdə əlümgə məhkum kılinoʻqəndəx yürəttuk. ¹⁰ U bizni bundəx dəhəxtlik bir əlümədin kutkuzəʻan wə həzir kutkuzməktə, wə bizni yənıla kutkuzidu, dəp uninoʻə ümid baolıdu; ¹¹ silərmə buningdə həm biz üqün dua-tıləwətlər bilən mədət beriwətisilər; xundəx kılıp taləy ədəmlərnıng wasıtisi arkiplik bizgə kərsitilgən iltipət tūpəylidin taləy ədəmlər Huda oʻra rəhmətlər eytidioʻan bolidu.

1:1 Fil. 1:1.

1:2 Rim. 1:7; 1Kor. 1:3; Əf. 1:2; 1Pet. 1:2.

1:3 Əf. 1:3; 1Pet. 1:3.

1:4 2Kor. 7:6.

1:5 «Məsihning azab-okubətliri biz tərəpkə exip taxkəndəx, Məsih arkiplik boləʻan rioʻbət-təsəllimizmu exip taxidu» — «Məsihning azab-okubətliri» bolsa bəlkim Pawlus wə buradərlirining Məsihgə baoləʻanəliki tūpəylidin uqrioʻan ziyənxəlikni kərsitidu. Əmma Pawlus bu ıxlarnı Hudadin kəlgən, birhil imtiyaz wə bərikət süpitidə qaraydu. «Filippiliklar oʻra» boləʻan «qoxumqə səz»imizdə «Məsihning azablırioʻə boləʻan sirdəx-həmdəmlik» toʻqırluk səzimiznimu kəring.

1:5 Zab. 34:19; 94:19.

1:6-7 «Əmma biz jəpə-muxəkkəttə qalsəkmə bu silərnıng rioʻbət-təsəlli wə nijat tepixinglar üqün bolidu; bular silərnıng biz tartqan azab-okubətlərgə ohxəx azab-okubətlərgə qidixinglar bilən silərdimu hasil kılınidu» — rusul Pawlus hərdəim əzi tartqan azab-okubətlər bəxkılarda təsəlli-rioʻbət wə nijat hasil kılıdu, dəp qaraydu. Xuning bilən u daim azab-okubətlərnı birhil bəht wə imtiyaz süpitidə razilik bilən qəbul kılətti. «Filippiliklar oʻra» boləʻan «qoxumqə səz»imizdə «Məsihning azablırioʻə boləʻan sirdəx-həmdəmlik» toʻqırluk səzimiznimu kəring. «biz rioʻbət-təsəlli tapsəkmə u silərnıng rioʻbət-təsəlliringlar wə nijatinglar üqün bolidu» — muxə səzlər bəzi kəna kəqürmilərdə tepilməydu. «xunga bizning silərgə baolıoʻan ümidimiz mustəhkəmdur» — rusul, Korinttiki qerindəxlırim azab-okubətnı kərsilə, bəlkim etikədin tanıdu, dəgən ənsirəxtin haliy boldum, deməqji.

1:6-7 2Kor. 4:17.

1:8 Ros. 19:23.

1:9 «Əmma əzimizgə əməs,...» — bəxkə birhil tərjimisi: «Dərwəqə, əzimizgə əməs...».

1:9 Yə. 17:5, 7.

1:10 1Kor. 15:31.

1:11 Rim. 15:30; 2Kor. 4:15; Fil. 1:19.

«Korintliklar oʻra 2»

Pawlusning ziyaratni kayniga suruxi

¹² Qunki pəhrimiz, yəni wijdanimizning guwahlikı xuki, Hudaning aldida sap niyətlər wə səmimiylık bılən (insaniy parasət bılən əməs, bəlki Hudaning mehir-xəpkiti bılən) biz bu dunyaoja nisbətən wə bolupmu silərgə nisbətən əzimizni tutuwalıdıoqan bolduk. ¹³⁻¹⁴ Qunki silərgə yazoqinimiz okuyalaydıoqan wə tonup yetələydiqandın baxqa heq nərsə əməs; lekin mən silərnıng bizni kışmən tonup yətkininglar boyiqə Rəb Əysanıng künidə silər bizning pəhrimiz bolıdıoqinınglardək bizlərnımu silərnıng pəhringlar bolıdu dəp bizni toluk tonup yetixinglarnı ümid kılınmən. ¹⁵ Xuning bılən muxundək ixənqtə bolup mən əslidə ikkinqi ketim silərgə mehir-xəpkətni yətküzüxkə awwal silərnıng kəxinglaroja barmakqıdim; ¹⁶ yəni, kəxinglardin Makedoniyəgə ətüp, andın Makedoniyədin yənə kəxinglaroja kelıxni, xundakla silər təripinglardin Yəhudiya əlkisigə uzitiliximni ümid kılıoqanıdim. ¹⁷ Məndə xundək niyət bolıqanda, mən uni yeniklik bılən qarar kılıoqanmu? Mən niyət kılıqanda, məndə «ətlik» kixilərdikidək: birdəm «bərhək, bərhək» wə birdəm «yak, yak» deyix barmu? ¹⁸ Əmma Əz səzidə turojinidək, bizning silərgə eytkən səzimiz birdəm «bərhək» wə birdəm «yak» bolmaydu; ¹⁹ Qunki biz (mən wə Silwanus wə Timotiy)ning aranglarda jakarliqinimiz — Hudaning Oqlı, Əysa Məsih, birdəm «bərhək» wə birdəm «yak» əməstur; bəlki Uningda «bərhək»la bardur. ²⁰ Qunki Hudaning kanqilik wədiliri boluxidin kət'ynəzər, ular Uningda «bərhək»tur, wə biz arkilik Uningdimu Huda oja xan-xərəp kəltürıdıoqan «Amin» bardur. ²¹ Əmdi bizlərnı silər bılən bılə Məsihdə qing turojuzojuqi bolıqini həm bizni məsihligini bolsa Hudadır. ²² U yənə üstimizgə mehur besip, kəlbimizgə Əz Rohini «kapalət» boluxka ata kildi.

1:13-14 «Qunki silərgə yazoqinimiz okuyalaydıoqan wə tonup yetələydiqandın baxqa heq nərsə əməs; lekin mən silərnıng bizni kışmən tonup yətkininglar boyiqə Rəb Əysanıng künidə silər bizning pəhrimiz bolıdıoqinınglardək bizlərnımu silərnıng pəhringlar bolıdu dəp bizni toluk tonup yetixinglarnı ümid kılınmən» — Korintliklarning kəpinqisining Pawlus wə Timotiyni qüxənmıgən yərliri tola idi. Muxu yərdə Pawlus əzining «ulardin mustəkil» təkəbbur adam əməslikini ularoja kərsitip rıqəbtələndürıdu. Pawlus əzini ularning dua-tıləwətlirigə ehtiyajlik, dəydu (12). Xunga «Rəb Əysanıng künü» (dunyoja kaytix künü)də ularning Pawlus həm Timotiyda bolıqan təhpisi kərülidu (demək, xu künidə «bizlərnımu silərnıng pəhringlar bolimiz»).

1:15 «awwal silərnıng kəxinglaroja barmakqıdim» — «awwal» bəlkim «Makedoniyaoja berixtin awwal» degən mənıdə (16-ayət, «1Kor.» 16:5-6, «2Kor.» 2:12ni kərüng).

1:15 1Kor. 16:5.

1:17 «Məndə xundək niyət bolıqanda, mən uni yeniklik bılən qarar kılıoqanmu?» — Pawlusning bu oy-niyiti əməlgə axurulıqanıdi. Xunga Korintliklarning bəziliri uni «tutami yok adam» dəp əyibləytti. «mən niyət kılıqanda, məndə «ətlik» kixilərdikidək: birdəm «bərhək, bərhək» wə birdəm «yak, yak» deyix barmu?» — ««ətlik» kixilərdikidək» degən nemə mənisı? «Ətlik» bolsa insanlarning adətə ixənqlik əməslikini, ularoja tayanmaslık kərəklikini, ularning qarəuqlarqə ix kılıdıoqanlıqini kərsitidu. «Rimliklar oja»diki «ət» toqruluk «kırıx səzımnıni kərüng.

1:18 Mat. 5:37; Yak. 5:12.

1:19 «Silwanus» — xübhışizki, İnildiki baxqa yərlərdə «Silas» xəklidə uqraydu (məsilən, «Ros.» 18:5).

1:20 «Qunki Hudaning kanqilik wədiliri boluxidin kət'ynəzər, ular Uningda «bərhək»tur, wə biz arkilik Uningdimu Huda oja xan-xərəp kəltürıdıoqan «Amin» bardur» — «Amin» degən sez dua oja, məlum arzu-tıləkkə yaki məlum wəz-təlimgə «Xundək bolıqay, Huda yim!»; «Qoxuldum!» degən məninıni bildürıdu.

1:21 «bizlərnı silər bılən bılə Məsihdə qing turojuzojuqi bolıqini həm bizni məsihligini bolsa Hudadır» — «məsihlinix» yaki «məsih kılınix»ning omumi y mənisini qüxinix üqün Təwrat «Yəx.» 61:1diki izahatni wə «Təbirlər»nımu kərüng. Rəb Əysa Məsih hizmitini ada kılıx üqün Mükəddəs Roh bılən «məsih kılınıp» küqəytilgəndək, hər bir etiqadqi ohxaxla Mükəddəs Rohni qəbul kılıqinida, Huda bizgə tapxuroqan hizmətni ada kılıx üqün Uning Rohi (Mükəddəs Roh) bılənmu «məsih kılınıdu», xundakla Rohta küqəytilgən bolıdu.

1:22 «U yənə üstimizgə mehur besip...» — (Mükəddəs Roh bılən) «mehur besix» toqruluk «Əfəsusluklar oja»diki «qoxumqə səzımnıni kərüng. Mükəddəs Rohning Əzi Hudaning Əzigə təwə bolıqan adamlirining üstigə: «Meningkidur» dəp baskan igdarqılık mehurıdur. «kəlbimizgə Əz Rohini «kapalət» boluxka ata kildi» — «Əz Rohi» grek tilida pəkət «Roh» bılən ipadilınıdu. «Kapalət» toqruluk; — bu ayət təwəndiki həkikətlərnı kərsitidu: —

–(1) ixənqilərnıng «toluk miras»ni igiləwəloja, Mükəddəs Roh hər bir ixənqən adamning kəlbidə turup uningə bu mirasini tetitip, wujudida mirasning həkikət ikənlikini ispatlap berıdu.

–(2) yənə kelıp, Mükəddəs Rohning ixənqıdınig kəlbidə turojanlıqinıng əzi uning kəlgüsıdə bu miraska qəqum erixidıanlik oja Hudaning Əz kapalıtdur.

1:22 Rim. 8:16; 2Kor. 5:5; Əf. 1:13; 4:30.

«Korintliklarğa «2» »

Rosul Pawlusning ularni yoklap berixini keqiktürgänlikining säwäbi

²³ Әmma Hudani öz jenimoğa guwahqı boluxğa qakirimänki, Korintka tehi barmiojanlikimning säwäbi könglunglarni ayax üqün idi. ²⁴ Hərgiz özimizni iman-etikadinglar üstigə həküm sürgüqilərmiz, demək, bəlki silərnin xad-huramliqlinglarni axuruxğa silərgə həmkarlaşquqilərmiz; qünki silər etiğad arqılıqla məzmüt turisilər.

2 ¹ Ləkin mən iğimda, kəxinglaroğa barsam yənə azar elip barmaymən dēğən qararoğa kəldim. ² Qünki əğər mən silərgə azar bərsəm, mening tüpəylimdin azar yəğənlərdin baxğa qaysibiri meni xadlanduralisun? ³ Mən əsli meni xadlanduruxi tegixlik boləjanlardin əksiğə azar yəp qalmay dēğən məqsəttə u hətni yazdim; qünki mening xadlikim silər həmminglarningmu xadlikidur dəp silər həmminglaroğa ixənq baqlidim. ⁴ Qünki əsli dē özüm eqir azab iğidə kəlbimdiki dərd-ələmdin kəp kəz yaxlirimni tekküzüp turup silərgə xu hətni yazqanıdim; məqsitim silərgə azar berix əməs, bəlki silərgə qongqur baqlanəjan, exip taxqan muğəbbitimni bilixinglar üqün idi.

Gunahkarni qaytidin qobul qilix

⁵ Әmma birəsi azar yətküzğən bolsa, uning azar yətküzğini mən əməs dəymən, u bəlki məlum dərijidə (bu ixni ziyadə eqir qıləqum yok) həmminglaroğa azar yətküzdi. ⁶ Bundaq adəmnin kəpinqinglar tərripidin tənbiqləngini yəterliktur; ⁷ Xunga həzir əksiğə, silər uningə mehir-xəpəkt kərsitip riğəbət-təsəlli berixinglaroğa toqra kelidu; bolmisa bundaq bir kixi bəlkim oğayət zor dərd-ələmdin əzini yəkitiximu mumkin. ⁸ Xunga mən silərgə uningə muğəbbitinglarni ispatlixinglarni jekiləymən. ⁹ Xu hetimni yənə bir məqsəttə, yəni silərnin həmmə ixlarda itaətmən yəki itaətmən əməslikinglarni sinap bilixim üqün yazdim. ¹⁰ Ləkin silər qaysibirini məlum ix üqün kəqürüm qıləjan bolsanglar, mənmu həm uni xundaq qıləjan bolimən; mənmu məlum bir ixni kəqürüm qıləjanimda (birər ixni kəqürüm qıləjan bolsam), mən silərnə dəp Məsihning huzurida xundaq qıldim. ¹¹ Xuning bilən Xəytan bizdin heq üstünlukkə erixəlməydu; qünki biz uning hiylə-mikirliridin bihəwər əməsmiz.

¹² Əmdi Məsihning hux həwirini jakarlaşğa Troas xəhriğə kəlginin də wə xundaqla Rəb tərripidin pürsət ixiki manga eqiloqini bilən. ¹³ qerindixim Titusni tapalmioqinim tüpəylidin

1:23 Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 11:31; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tes. 2:5; 1Tim. 5:21; 2Tim. 4:1.

1:24 1Pet. 5:3.

2:1 «ləkin mən iğimda, kəxinglaroğa barsam yənə azar elip barmaymən dēğən qararoğa kəldim» — bu jümlidin kərimizki, Pawlusning ikkinqi kətim ularning yenioğa berixi ikkila tərəpkə eqir, azarlıq ix idi. «İğimda ... qararoğa kəldim» dēğən sēz bəlkim pəkt ularni dəp əməs, bəlkim «özümğimu azablıq bolmısun» dəp xundaq qarar qıldim, dəp puritidu.

2:3 «Mən əsli meni xadlanduruxi tegixlik boləjanlardin əksiğə azar yəp qalmay dēğən məqsəttə uxu hətni yazdim» — «xu hət» bolsa «kirix sēz»imizdə eytkinimizdək, «Korintliklaroğa (1)» əməs, bəlki uningdin keyinki yənə bir hətni kərsitidu.

2:3 2Kor. 8:22; Gal. 5:10.

2:6 «Bundaq adəmnin kəpinqinglar tərripidin tənbiqləngini yəterliktur» — bəzi alimlar «bundaq adəm»ni Pawlus birinqi hetidə alahidə əyibligən kixi («1Kor.» 5-bab) dəp qaraydu. Bizningə bolsa u keyinki, kəp adəmlərgə «azar bərgən», «ziyan-zəhmət qıləquqı» yənə bir kixi idi (7:12 wə «kirix sēz»imiznimu kəring).

2:6 1Kor. 5:3.

2:9 «Xu hetimni yənə bir məqsəttə, yəni silərnin həmmə ixlarda itaətmən yəki itaətmən əməslikinglarni sinap bilixim üqün yazdim» — «həmmə ixlarda itaətmən yəki itaətmən əməslikinglar»: Pawlus ularning əziğə itaətmən boluxi əməs, bəlki Hudaning uning arqılıq kəlgən səziğə itaətmən boluxini halaytti, əlwəttə.

2:10 «mənmu məlum bir ixni kəqürüm qıləjanimda ... mən silərnə dəp Məsihning huzurida xundaq qıldim» — «Məsihning huzurida»: baxğa birhil tərjimisi «Məsihning wujudida» yəki «Məsihning xəhsiyitidə» (dəmək, Məsihning ornida yəki Məsihning namida). Buning wə tərjimimiznin mənisi arisida qong pərk yok.

2:11 «Xuning bilən Xəytan bizdin heq üstünlukkə erixəlməydu; qünki biz uning hiylə-mikirliridin bihəwər əməsmiz» — bu ayət toqruluq «qoxumqə sēz»imizni kəring.

2:12 «xundaqla Rəb tərripidin pürsət ixiki manga eqiloqini bilən...» — grek tilida «xundaqla Rəbdə pürsət ixiki manga eqiloqini bilən...».

2:12 Ros. 16:8.

«Korintliklar oʻq» «2»»

rohim aram tapmide; xuning bilan men xu yordikilar bilan hoxlixip, Makedoniya oʻq sapor aldım..

¹⁴ Emma bizni Masihdə hamixa tantana bilan oqalibana baxlaydigan, biz arkilik har yerdə Oziga dost tartquqi huxpurakni qaqquqi Huda oʻq taxakkur!.. ¹⁵ Qunki biz Huda oʻq yetkuzulıwatkan Masihning huxpurikidurmiz, ham kutkuzuluwatkanlar arisida ham halakotkə ketıwatkanlar arisida xundakmiz; ¹⁶ keyinkilargə olumga bologan olumning puriki, aldinkilar oʻq hayatlikka bologan hayatlikning purikidurmiz; amdi muxundak ixlarning hoddısidin kim qikalaydu?..

¹⁷ Qunki biz kop kixilarning kilojinidə Hudaning kalam-səzini soda-setik ixi kilmaymiz; aksiqə biz samimiylık bilan Huda aldida Hudadin əwətilgənlər süpitidə Masihdə sezləymiz.

Yengi əhdning hizmatkarlırı

3 ¹ Biz yəne əzimizni təwsiyə kilojili turuwatamduk? Yaki baxka bəzilərgə kerək boləndə, silərgə yeziləğan yaki silər yazəğan təwsiyınamilər bizgə kerəkmı?.. ² Silər əzünglar bizning təwsiyınamimızdırsilər, kəlbimizdə pütülgən, hər insanoʻqə tonux boləğan wə oqulidiəğan..

³ Silərnıng biz tərıpimizdin pərwıx kilinoʻqan, Masihning məktupi ikənlikınglar ayan boldı (bu məktup siyahı bilan əməs, bəki tirik Hudaning Rohı bilan yeziləğan; tax tahtaylar oʻq əməs, bəki kəlbning ətlik tahtaylıroʻqə pütüklüktur).. ⁴ Əmdi bizning Masih arkilik Huda oʻq karaydigan xunqə zor ixənqimiz bar; ⁵ əzimizni birərnərsini kiləjudə k iktidarimiz bar dəp qaoqıojinimiz yoktur; iktidarlikimiz bolsa bəki Hudadındur.

⁶ U bizni yengi əhdning hizmatkarlırı boluxka iktidarlik kildi; bu əhdə pütüklük səz-jümlilərgə əməs, bəki Rohka asalanəğan. Qunki pütüklük səz-jümlilər adəmnı ətüridu; lekin Roh bol-sa adəmgə hayət kəltüridu.. ⁷ Emma səz-jümlilər bilan taxlar oʻq oyuləğan, olüm kəltüridiəğan hizmat xan-xərpə bilan boləğan wə xundakla Israillər Musaning yüzidə julalanəğan xan-xərpətin yüzigə kəzlırini tikip kariyalmioʻqan yərdə (gərqə xu xan-xərpə hazır əməldin

2:13 «kerındixim Titusni tapalmiojinim tüpəylidin rohim aram tapmide; xuning bilan men xu yordikilar bilan hoxlixip, Makedoniya oʻq sapor aldım» — zor mumkınlıki barki, Titus Korinttiki kerındaxlarning həwırini elip kəlməkqi boləğan, lekin tehi Troaska kəlmıgənlikı üqün, Korintliklarning ojemini yəwatkan Pawlus Troasta turojinida kəngli aram tapmide. Gərqə hux həwərnı jakarlasxa «pursət ixiki eqıloʻqan» bolsımu, u unıngdin (waqtınqə) paydılanmay Korintliklarning həwırini bilıwelıx üqün Titusni ızdəp u yərdin kətti. Bir yildin keyınmu Troastiki bu «pursət ixiki» tehi oqıq turoʻqan bolsa kerək («Ros.» 20:6).

2:14 «Emma bizni Masihdə hamixa tantana bilan oqalibana baxlaydigan... Huda oʻq taxakkur!» — «oqalibana baxlaydigan» grek tilidiki bu səz adətə sərdar yaki padıxah zəpər kuqkan koxunıni xərpəlik, tantənılik yürüxtə əz yurtioʻqə baxlaydiganlıkını ıpadılaydu.

2:14 Kol. 1:27.

2:16 «keyinkilərgə olümga boləğan olümning puriki, aldinkilar oʻq hayatlikka boləğan hayatlikning purikidurmiz» — buning mənisı bəkim xundaklı: — «halakotkə ketıwatkanlar» bolsa, «rohiy olüm»də turidu; ularning xu hatərlık əhwalini Hudaning adəmliri ular oʻq puritidu; mənggülik hayatlikni tepiwatkanlar oʻq bolsa, Hudaning adəmliri ular oʻq mənggülik hayatning huxbuyini, həkikət ikənlikini əzining hayət-turmuxı arkilik puritip bildüridu.

2:16 Luqa 2:34.

3:1 2Kor. 5:12; 10:8.

3:2 «Silər əzünglar bizning təwsiyınamimızdırsilər, kəlbimizdə pütülgən, hər insanoʻqə tonux boləğan wə oqulidiəğan» — demək, Korinttiki etıqadqılarning nıjatni yengi kıləğan waqtıda mutlək əzgərtılgen yengi yürüx-turuxlırı Pawlusning əjrinıng hər adəmgə kərünərlık boləğan mewisi, unıng həkikiy rosul ikənlikigə ıpət idi.

3:3 «Silərnıng biz tərıpimizdin pərwıx kilinoʻqan, Masihning məktupi ikənlikınglar» — «pərwıx kilinoʻqan» yaki «yatkuzulidiəğan, yollanoʻqan», grek tilidə «keyünüp bekiləğan» yaki «hizmiti kilinoʻqan». «bu məktup siyahı bilan əməs, bəki tirik Hudaning Rohı bilan yeziləğan; tax tahtaylar oʻq əməs, bəki kəlbning ətlik tahtaylıroʻqə pütüklüktur» — oqurmənlərnıng esidə barki, Musa pəyoʻqəmbərgə qıxırılgen kanun «tax tahtalar» oʻq pütüklük idi. Muxu yərdiki «ətlik» səbiy mənidə əməs, bəkim «yumxak, kattik bolmioʻqan», «tax»ning əksini bildüridu.

3:3 Mis. 24:12; 34:1; Yər. 31:33; Əz. 11:19; 36:26; İbr. 8:10.

3:6 «U bizni yengi əhdning hizmatkarlırı boluxka iktidarlik kildi; bu əhdə pütüklük səz-jümlilərgə əməs, bəki Rohka asalanəğan» — muxu ayəttiki «pütüklük səz-jümlilər» Musaoʻq qıxırılgen kanunni, yəni «kəna əhdə»ni kərsitidu; «Roh» bolsa Hudaning Muxəddəs Rohini kərsitidu, əlwəttə. «Yengi əhdə» toqruluk «Yər.» 31:31-34 wə «Yərməniya»diki «koxumqə səz»ni kərüng. «Qunki pütüklük səz-jümlilər adəmnı ətüridu; lekin Roh bolsa adəmgə hayət kəltüridu» — bu sezlərnıng toluq mənisini qıxınıx üqün «Rim.» 3:19-23, 7-bab wə 8:1-16ni kərüng. «Roh» Hudaning Rohı, əlwəttə.

3:6 2Kor. 5:18; İbr. 8:6, 8.

«Korintliklarğa «2» »

kalduruloğan bolsimu),⁸ Roh bilən yürgüzüldioğan hizmət tehimu xan-xərəplik bolmamdu?⁹ Qünki adəmning gunahını bekitidioğan hizmət xərəplik bolğan yərdə, insanni həqqaniy kilidioğan hizmətning xəripi tehimu exip taxmamdu!?¹⁰ Qünki əslidə xan-xərəplik bolğan ixning hazırkı oյayət zor xan-xərəplik ixning aldida heqkəndə xan-xərəplikliki yoxtur;¹¹ qünki əməldin kalduruloğan ix əslidə xan-xərəp bilən kəltürülgən yərdə, hazır ornini baskan ix tehimu xan-xərəplik bolidu.¹² Bizdə xunqə zor xundaq bir ümid bolğanikən, biz tolimu yürəklik bolimiz.¹³ Biz Israillarni əməldin kaldurulidioğan əhdining parlaq nuriya közini tikip qaraxning aqiwitigə uqrap kətmisun dəp yüzigə qümpərdə tartiwaloğan Musaoğa ohximaymiz.¹⁴ Əmma ularning oy-kəngülliri kədaqlaxkanidi; qünki bügüngə kədər kona əhdini oқuoғinida muxu qümpərdə eliwetilməy kəldi; qünki pəket Məsihdə boləandila u elip taxliwetilidu.¹⁵ Əmma bügüngə kədər, Musaning yazmiliri oқuloғinida xu qümpərdə yanila kəlbini yepiwalmaqta.¹⁶ Əmma hərkim Rəbgə qarap burulsa, qümpərdə elip taxlinidu.¹⁷ Əmma Rəb xu Rohtur; wə Rəbning Rohi kəyardə bolsa, xu yərdə hərlik bolidu.¹⁸ Wə biz həmmimizning yüzimiz qümpərdisiz həlda Rəbning xan-xəripigə kariəuinida, Uning ohxax süritidə boluxqa Roh boləan Rəb tərəpidin xan-xərəp üstigə xan-xərəp qoxulup əzgərtilməktimiz..

Pawlusning jamaətlərninǵı hizmitidə boləan qidamlik, səwr-takətliki — Hizməttə qidamlik

4¹ Xunga Huda bizgə rəhim-xəpəket kərsətkəndək, bu hizmət bizgə amanət kilinoğanikən, biz bəl qoywətməymiz;² əmdiliklə xərməndiliklə ait yoxurun ixlarni taxlap, nə aldamqiliklə mangmay, nə Hudaning sözini burmilimay, bəlki həqiqətni əynən ayan kilix bilən Huda aldida durusluğimizni hər adəmning wijdaniya kərsitimiz.³ Əmma hux həwirimiz qümkəlgən bolsimu, u həlak boluwatқанlarğa nisbətən qümkəldi;⁴ Qünki Hudaning sürət-obrazi boləan Məsihning xan-xəripi toqrisidiki hux həwərninǵı nuri ularning üstidə yorumsun dəp, bu

3:7 «Israillar Musaning yüzidə julalənoğan xan-xərəptin yüzigə kəzliniri tikip kariyalmoğan yərdə» — bu wəqə «Mis.» 34:29-35də hatiriləngən. «gərqə xu xan-xərəp hazır əməldin kalduruloğan bolsimu» — bəxkə birhil tərjimisi «gərqə xu nur asta-asta yəqiliwatқан bolsimu». Pawlus bu ikki bislik səzlərnı bəlkim ətəy ixlətkən, xunga ikkila tərjimisi bəlkim toqridur.

3:7 Mis. 24:12; 34:1,30; Kan. 10:1.

3:11 «qünki əməldin kalduruloğan ix əslidə xan-xərəp bilən kəltürülgən yərdə,...» — «əməldin kalduruloğan ix» yaki «əjizlap yəqiliwatқан ix».

3:12 «biz tolimu yürəklik bolimiz» — yaki «biz jasarətlilik səzləymiz».

3:13 «əməldin kaldurulidioğan əhdə» — «kona əhdə»ning «əməldin kalduruloğanliki»ni toluqraq qüxinix üqün «Rim.» 3:19-4:25, 7:7-8:4, «Gal.» 1:2-4:7ni oқungl.

—Bəxkə birhil tərjimisi «əqip ketiwatқан əhdə...». «əməldin kaldurulidioğan əhdining parlaq nuriya közini tikip qaraxning aqiwitigə uqrap kətmisun dəp...» — «qaraxning aqiwiti» — biz bu səzni xu mənədə qüxinimizki, kona əhdə (Musa pəyoğəmbərgə qüxürülgən kanun) astida, insanning gunahqa patқан haliti pax kilinoğaqqa, Hudaning xan-xəripigə biwasitə qaraxning aqiwiti elüm bolatti. «Mis.» 34:34ni kəring.

3:13 Mis. 34:35; Rim. 10:4.

3:14 «qünki bügüngə kədər kona əhdini oқuoғinida muxu qümpərdə eliwetilməy kəldi...» — «kona əhdə» muxu yərdə, bolupmu Musa pəyoğəmbərgə qüxürülgən kanunni, yəni Təwratning «Yaritilix»tin «Kanun xərhi»gigə boləan bəx kismini kərsitidu.

3:14 Yəx. 6:10; Əz. 12:2; Mat. 13:11; Ros. 28:26; Rim. 11:8.

3:16 Mat. 13:11; Rim. 11:23; 1Kor. 2:10.

3:17 «Əmma Rəb xu rohtur» — «Roh» bolsa Hudaning Muxəddəs Rohi, yəni «yengi əhdə» arkilik mənggülik həyatni elip kəldioğan Rohni kərsitidu.

3:17 Yh. 4:24.

3:18 «Biz həmmimizning yüzimiz qümpərdisiz həlda Rəbning xan-xəripigə kariəuinida, Uning ohxax süritidə boluxqa Roh boləan Rəb tərəpidin xan-xərəp üstigə xan-xərəp qoxulup əzgərtilməktimiz» — «ohxax süriti» (yaki «ohxax sürət-obrazi») — Rəb Əysaning Əzining süriti.

3:18 1Kor. 13:12; 2Kor. 5:7.

4:2 2Kor. 2:17; 2Kor. 6:4

4:3 2Kor. 2:15; 2Tes. 2:10.

«Korintliklaroqa «2»»

zamanning ilohi etiqadsizlarning oy-zehinlarini kor kildi.⁵ Qünki biz özimizni əməs, bəlki Məsih Əysani Rəb, xuningdək özimizni Əysa üçün silərninğ hizmətkaringlar dəp elan kəlimiz.⁶ Qünki «kərangəjuluktin nur yorusun» dəp buyruoqan Huda, Məsihning didaridin Əzining xan-xəripini tonutuxka boləqan yoruklukning biz arkilik qeqilixi üçün, bizning kəlbimizni yorutkəndur.

Mənggülik xan-xərpəning zor wəzni

⁷ Əmma kədrətninğ oqayət zorlukı bizdin əməs, bəlki Hudadin boləqanlikı kərünsun dəp bu gəhərgə sapal idixlarda qəqiləklilik həlda igidarlik kəlimiz.⁸ Mana biz hərtərpə kəstilib kəlduk, əmma yənjilmiduk; təmtirəp kəlduk, əmma ümidsizlənmiduk;⁹ ziyankəxlikkə uqra-watimiz, əmma həmdəmsiz kəlmiduk; yikətilduk, əmma həlak bolmiduk;¹⁰ Əysaninğ həyatı tenimizdə ayan kəlinsun dəp, hərdəim tenimizdə Əysaninğ ölümünü kətürüp yürimiz.¹¹ Qünki Əysaninğ həyatı əlidiəqan ətlirimizdə ayan kəlinsun üçün, tirik kəloqan bizlər hərdəim ölümgə tapxurulmaktimiz.¹² Xuning bilən bizdə ölüm ixləwatidu, əmma həyat silərdə ixləwatidu.¹³ Wə «Mən ixəndim, xunga səz kəldim» dəp yeziləqandikidək iman-ixənqtiki rohkə igə bolup, bizmü ixənduk wə xuning bilən səz kəlimiz;¹⁴ qünki Rəb Əysani tirildürgən Huda bizni Əysa bilən birgə tirildüridu, xundəklə bizni silər bilən birgə Əz əldiəqə həzir kəlidu, dəp bilimiz.¹⁵ Qünki bu həmmə ixlər silər üqündurki, təhimü kəp kixilərninğ wujudida exip taxkuqə beəqixlənoqan mēhīr-xəpəət səwəbidin kəp kixilərninğmü Hudani uluəqləp eytkən təxəkkürliri exip taxidu.¹⁶ Xunga biz bəl qoyuwətməymiz; gərqə taxki insanlikimiz solaxsimu, dərəkəqikət iqi insanlikimiz kündin-küngə yengilanmaktə.¹⁷ Qünki bizning bir dəqikilik wə yenik japamuxəkkətlirimiz biz üçün exip taxkən, mənggülik, zor wəzinlik xan-xərpəni həsil kəlidu.¹⁸ Xunga biz kərünğən ixləroqə əməs, bəlki kərünməs ixləroqə kəz tikimiz; qünki kərünğən ixlər wəqitlik, əmma kərünməs ixlər mənggüliktur.

4:4 «bu zamanning ilohi etiqadsizlarning oy-zehinlarini kor kildi» — «bu zamanning ilohi» Xəytan, İblis.

4:4 Yəx. 6:10; Yh. 12:40; 14:9. Fil. 2:6. Kol. 1:15. İbr. 1:3.

4:5 «biz özümüzü əməs, bəlki Məsih Əysani Rəb, xuningdək özümüzü Əysa üçün silərninğ hizmətkaringlar dəp elan kəlimiz» — «hizmətkarlar» muxu yərdə grek tilida «kullar» deyilidu. Demək, əzini (hərhil səwəblər bilən) bəxkə birsining hizmitidə boluxkə sətən kixilər.

4:6 Yar. 1:3; 2Pet. 1:19.

4:7 «...bu gəhərgə sapal idixlarda qəqiləklilik həlda igidarlik kəlimiz» — «sapal idixlar» bolsa etiqədqilərninğ əz əjiz wujud-təniri, əlwəttə.

4:7 1Kor. 2:5; 2Kor. 5:1.

4:10 «Əysaninğ həyatı tenimizdə ayan kəlinsun dəp, hərdəim tenimizdə Əysaninğ ölümünü kətürüp yürimiz» — «Əysaninğ ölümünü kətürüp» dēğənlik bəlkim rosullar daim əzəp-əqubətni tərəkənlik, daim əltürülüninğ həwpidə turuwətkənlikini kərsətidu. Əmma bu bayənni yənə həmmə etiqədqı üçün muhım rohiy prinsip dēgili bolidu. 11-ayətni kərünğ.

4:10 Rim. 8:17; Gal. 6:17; Fil. 3:10; 2Tim. 2:11,12; 1Pet. 4:13.

4:11 «qünki Əysaninğ həyatı əlidiəqan ətlirimizdə ayan kəlinsun üçün, tirik kəloqan bizlər hərdəim ölümgə tapxurulmaktimiz» — «ölümgə tapxurulmaktimiz» — Huda tərpidin, əlwəttə.

4:11 Zəb. 44:22; Mat. 5:11; Rim. 8:36; 1Kor. 4:9; 15:49; Kol. 3:4.

4:12 «Xuning bilən bizdə ölüm ixləwatidu, əmma həyat silərdə ixləwatidu» — muxu muhım prinsip toəqruluk «kəxumqə səz»imizni kərünğ.

4:13 «Mən ixəndim, xunga səz kəldim» — «Zəb.» 116:10. «iman-ixənqtiki rohkə igə bolup, bizmü ixənduk wə xuning bilən səz kəlimiz» — «səz kəlimiz» — demək, hux həwərnı jakərləymiz.

4:13 Zəb. 116:10

4:14 Rim. 8:11; 1Kor. 6:14.

4:15 2Kor. 1:11.

4:16 «gərqə taxki insanlikimiz solaxsimu, dərəkəqikət iqi insanlikimiz kündin-küngə yengilanmaktə» — «taxki insanlikimiz» ədəmning jan-tənini, «iqi insanlikimiz» ədəmning kəlb-rohını, iqi dunyasini kərsətidu. Grek tilida «taxki insanimiz» wə «iqi insanimiz» deyilidu.

4:17 Zəb. 30:5; Mat. 5:12; Rim. 8:18; 1Yuhə. 3:2.

«Korintliklarğa «2»»

Kөрүх сезими билән әмәс, бәлки iman-ixәнq билән yaxax

5¹ Qünki bu zeminoğa tәwә әyimiz, yәni bu qedirimiz yökütilsimu, Huda tәripidin boloğan, insan kәli билән yasalmioğan bir әy, yәni asmanlarda әbәdiy bir makanimiz bardur dәp bilimiz.² Әmdi bu kona әyimizdә turojnimizda asmandiki әyimizni kiyiwelixkә zor intizar билән аһ urmәktimiz. ³ (bәrhәk, asmandiki әyimizni kiyiwalsәk yalingaq kәlmәymiz). ⁴ Qünki muxu qedirda turojnimizda, еојrқiliktә аһ urmәktimiz; bu bizning yalingaqlinxni haliojnimiz әmәs, bәлки kiyindürülүxni, yәni bizdә әlidiоған nemә bolsa, uning hәyat tәripidin yutuluxini halaymiz.⁵ Әmdi bizni dәl muxu ixkә tәyyarlioquqi bolsa Hudadur; U bizgә «kapalәt» boloğan Öz Rohinimu ata kildi.⁶ Xuning билән biz hәmixә yurәklik bolimiz; hәmdә tenimizdә makan tutқinimizda Rәbdin neri boloğan musapir bolimiz dәp bilimiz⁷ (qünki biz көrүх сезими билән әmәs, etikәd билән mangimiz); ⁸ biz yurәklik bolup, xuningdәk tәndin neri bolup Rәb билән billa bir makanda boluxkә tehimu hursәnmiz.⁹ Xuning билән, мәyli tәndә bolayli, tәndin neri bolayli, uni hursән kiliхni istәk-nixan kiliр intilimiz. ¹⁰ Qünki tәndә kijoğan әmәllirimizni, yaxhilik bolsun, yamanlik bolsun, hәrbirimizgә kayturuluxi үqün Mәsihning sorәk tәhti aldida hәzir boluximiz lazim bolidu.¹¹ Xuning билән Rәbning dәхitini bilgәnlikimiz үqün, insanlarni ixәndürүxkә tiriximiz; lekin biz Hudaoğa оқuқ-axkarimiz, xuningdәk silәrning wijdaniglardimu axkarә tonulsәk dәp ümid kiliмән.

Inәklikkә kәltүrүх hizmiti

¹² Biz hәzir әyimizni kaytidin silәrgә tәwsiyә kijoјnimiz yok, bәлки pәkәt silәrdә kәlbdeki ixlardin әmәs, taxki kiyapәttin pәhirlinidioğanlarоға bәrgүdәk jawab bolsun dәp, silәrgә bizlәrdin pәhirlinix imkaniyitini yaritip beriwatimiz.¹³ Qünki iq-iqimizgә siojmay kәloğan bolsәkmu Huda aldida xundәk bolduқ, salmaq bolsәkmu silә үqün xundәk bolimiz.¹⁴ Qünki Mәsihning muhәbbiti bizni xundәk kiliхkә ündәydu; qünki biz birsi hәmmәylән үqün әldi, xunga hәmmәylәnnimu әldi, dәp hәسابlaymiz.¹⁵ Wә U hәmmәylәnni dәp әldi, buningdin mәksәt,

5:1 2Kor. 4:7.

5:2 Rim. 8:23.

5:3 Wәh. 3:18; 16:15.

5:4 Rim. 8:11; 1Kor. 15:53.

5:5 «U bizgә «kapalәt» boloğan Öz Rohinimu ata kildi» — «Өz Rohi» grek tilida pәkәt «Roh» билән ipadiliniду. «Kapalәt» тоорlулук 1:22diki izahәtni көrүng.

5:5 Rim. 8:16; 2Kor. 1:22; Әf. 1:13; 4:30.

5:7 1Kor. 13:12; 2Kor. 3:18.

5:10 Zab. 62:12; Yar. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; 25:32; Rim. 2:6; 14:10,12; 1Kor. 3:8; Gal. 6:5; Wәh. 2:23; 22:12.

5:11 «biz Hudaoğa оқuқ-axkarimiz, xuningdәk silәrning wijdaniglardimu axkarә tonulsәk dәp ümid kiliмән» — «Hudaoğa оқuқ-axkarimiz, xuningdәk silәrning wijdaniglardimu axkarә tonulsәk». Demәk, Pawlus wә bәxkә rosullar dunyadikiliklәrgә аңqә tonux әmәs, ularning hәkikiy salahiyiti, ularda boloğan Mәsihning Muқәddәs Rohimu dunyadikiliklәrgә аңqә tonux әmәs, xunga ularоға Mәsihning hәr әdәmni sorәkкә tartidioğanliki тоорlулук ixәndürүxning zәrүriyiti bar. Lekin Huda bizni obdan bilidu wә (silәr Hudaning әdәmliri boloğandin keyin) silәrmu bizni obdan qixәnsәnglar kerәk, dәydu.

5:12 «...taxki kiyapәttin pәhirlinidioğanlarоға bәrgүdәk jawab bolsun dәp, silәrgә bizlәrdin pәhirlinix imkaniyitini yaritip beriwatimiz» — «taxki kiyapitidin pәhirlinidioğanlar bәrgүdәk jawab bolsun dәp...» — Pawlus hәzir Korinttiki jamaәttә көrүngәn «sahta rosullar»ni tiloға elip, ezi üstidin әrz kijoğan bu kixilәrgә jawab berix үqün Korinttiki kәrindaxlarоға өзining wә hәmkarlırining hizmetlirining rohiy mahiyitini azrak axkarilap көrsәtmәkqi.

5:12 2Kor. 3:1; 10:8.

5:13 «Qünki iq-iqimizgә siojmay kәloğan bolsәkmu Huda aldida xundәk bolduқ, salmaq bolsәkmu silә үqün xundәk bolimiz» — munu ayәttә Pawlus, xübhisizki, (yukirida eytiloğandәk) әwwal өзining wә kәrindaxlarning «kәlbdeki ixlar», yәni әng әhmiyәtlik ixlar тоорlулук sөzlәydu. U keyinrәk «көрүнүх»tiki ixlarning, yәni «taxki kiyapәt»ning ixlirioға әtidu. Әmәliyәttә «iq-iqimizgә siojmay kәloğan bolux» Hudaning zor uluqluqi, exip taxkәn xapaitigә қарар insanning huxalliktin boloğan normal inkasi bolux kerәkoju, dәymiz. Әmma bәxkә kixilәr bәribir hux hәwәrni anglixi kerәk, xuningdәk өз huxallikimizоға hәy berip, ular үqün «salmәk» boluximizmu kerәk.

5:14 «birsi hәmmәylән үqün әldi» — Mәsihni көrsitidu. «qünki biz birsi hәmmәylән үqün әldi, xunga hәmmәylәnnimu әldi, dәp hәسابlaymiz» — bu аjayib ayәt тоорlулук «қоxumqә sөз»imizni көrүng.

«Korintliklar oʻq 2»

hayat bolonlar ozliri uqin amas, balki ularni dap olup tirilguqi uqin yaxixi uqundur..

¹⁶ Xuning bilan biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə tonumaymiz; hatta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsaq, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymiz..¹⁷ Xunga əmdi birsi Məsihdə bolsa, u yengi bir yaritiloquqidur! Kona ixlar otup, mana, həmmə ix yengi boldi! ¹⁸ Wə barlik ixlar Hudadindur; U bizni Məsih arkilik Ozigə inaklasturdi, xundakla bizgə inaklasturux hizmitini tapxurdi: — ¹⁹ demək, Huda Məsihdə adəmləning itaətsizliklerini ularning əyibi bilən hesablamay, aləmnə Ozigə inaklasturdi; xuningdək bizgə inaklasturux həwirini amanət kilip tapxurdi..²⁰ Xunga huddi Huda biz arkilik adəmlərdin inaklikka kelixni otuninginidək, biz Məsihkə wakalitən əlqilərdurmiz; Məsihning ornida «Hudaqə inaklasturuloqaysilər!» dap otun imiz..²¹ Gunahka heq tonux bolmioqan kixini Huda bizni dap gunahning ozi kildi; məksiti xuki, bizning Uningda Hudaning həkkanilyliki boluximiz uqundur..

Hudaning japa-muxəkkət tartkuqi əqliliri bolux

6¹ Əmdi Hudaning həmkarliri süpitidə silərdin Uning mehir-xəpkitini qobul kilip turup uni bikaroqə kətküzmənglar dap otünimiz. ² (qünki u: «Xapaət kərsitilidioqan bir pəyttə duayingni ijabət kilixni bekitkənmən, nijat-kutulux yətküzüldioqan bir künidə Mən sanga yərdəmdə boluxumni bekitkənmən» — dedi. Mana, hazır bolsa «xapaət kərsitilidioqan yaxhi pəyt»; mana, hazır «nijat-kutulux küni»dur!..³ Rəbning hizmitigə daq kəltürülmisun dap heqkəndak ixta heqkimning imanioqə tosaluqluk kilmaymiz; ⁴ balki hər bir ixta əzimizni Hudaning hizmətkarliri süpitidə nəmunə kilip yürimiz; zor qidamlık bilən, jəbir-zulumlarda, japa-muxəkkətlərdə, besim-kıştaqlarda, ⁵ kamqə yarilirida, zindanlarda, qozuqilang-topilanglar iqidə, eojir mehnətlərdə, tünəxlərdə, roza tutuxlarda, ⁶ paklik bilən, bilimlər bilən, səwr-təktlik bilən, mehrəbanliklər bilən, Muxəddəs Roh bilən, sahtiliksiz mehir-muəbbət bilən, ⁷ həkikətning səz-kalami bilən, Hudaning küq-kudriti bilən, həkkanilylikning ong-sol kollaridiki qoralliri bilən, ⁸ həm izzət-xəhrəttə həm həqarət iqidə, təhmət həm təriplinixlər iqidə əzimizni Hudaning hizmətkarliri süpitidə namayan kilduk; yaloqanqilar dap qaraloqan bolsaqmu səmimiy-sadiq bolup, ⁹ namsiz bolduk-yu, əmma məxhormiz; ələy dap kəlduk-yu,

5:15 Rim. 14:7; Gal. 2:20; 1Tes. 5:10; 1Pet. 4:2.

5:16 «hatta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsaq,..» — «insanlarqə» grek tilidə «ətlər boyiqə». «xuning bilən biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə tonumaymiz; hatta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsaq, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymiz» — bu əjayib ayət toqrulukmu «qoxumqə səz»imizni kərtung.

5:16 Mat. 12:50; Yh. 15:14; Gal. 5:6; 6:15; Kol. 3:11.

5:17 Yəx. 43:18; Wəh. 21:5.

5:18 «wə barlik ixlar Hudadindur» — yaki «wə bu barlik ixlar Hudadindur».

5:18 Kol. 1:20; 1Yuha. 2:2; 4:10.

5:19 Rim. 3:24,25; Kol. 1:20.

5:20 2Kor. 3:6.

5:21 «gunahka heq tonux bolmioqan kixi» — Məsih. «məksiti xuki, bizning Uningda Hudaning həkkanilyliki boluximiz uqundur» — «Uningda» — Məsihdə, əlwəttə.

5:21 Yəx. 53:9,12; Rim. 8:3; Gal. 3:13; 1Pet. 2:22; 1Yuha. 3:5.

6:1 1Kor. 3:9; İbr. 12:15.

6:2 «xapaət kərsitilidioqan bir pəyttə duayingni ijabət kilixni bekitkənmən, nijat-kutulux yətküzüldioqan bir künidə mən sanga yərdəmdə boluxumni bekitkənmən» — «Yəx.» 49:8.

6:2 Yəx. 49:8.

6:3 Rim. 14:13; 1Kor. 10:32.

6:4 1Kor. 4:1; 2Kor. 11:23.

6:5 «tünəxlərdə» — demək «tünəp dua kilixlarda». Bəxka birhil təjrimisi «uykusizliklarda».

6:7 «...həkkanilylikning ong-sol kollaridiki qoralliri bilən...» — bəlkim zərb kilidioqan həm qoqdaydioqan rohiy qorallarni kərsitidu.

«Korintliklaroqa «2»»

amma mana, hayatturmiz; tərbiyidə jazalanduk-yu, amma ölümgə məhkum kilinmiduk;...¹⁰ dərd-ələm tarttuk-yu, amma daim xad-huramlikta turimiz; namrat bolōjimiz bilən, amma kəp adəmlərni bay kilōquqimiz; heqnemimiz yok bolōjini bilən, amma həmmigə igidarmiz...

¹¹ Silərgə oquq-yoruk səzliduk, əy Korintliklar, bizning baqrimiz silərgə kəng eqildi! ¹² Silər biz tərəptin kişilōjan əməs, lekin öz iq-baqringlarning tarlikidin kişililsilər; ¹³ əmdi adil almax-turuxta bolup — (öz pərzəntlirimgə səzligəndək səzləymən) — baqringlarni bizgimu kəng eqinglar...

Karangoqulukqa həmrəh bolmanglar

¹⁴ Etikadsizlar bilən bir boyunturukqa qetilip təngsizlikdə bolmanglar; qünki həqqaniylik wə kəbihlik otturisdə kəndəkmə ortaklık bolsun? Yoruklukning karangoquluk bilən kəndək həmrəhlik bolsun? ¹⁵ Məşihning Belial bilən nemə inaklikı bolsun? İxəngüqining ixənmigüqi bilən kəndək ortak nesiwi bolsun? ¹⁶ Hudaning ibadəthanisining butlar bilən kəndək birliki bolsun? Qünki silər tirik Hudaning ibadəthanisidsursilər — Hudaning: «Mən ularda turimən, ularning arisida yürimən; ularning Hudasi bolimən wə ular Mening həlkim bolidu» deginidək silər Uning ibadəthanisidsursilər; ¹⁷ Xuning üqün «Ularining arisidin qikip ketinglar, Manga ayrilinglar», — dəydu Rəb, — «heq napak nərsigə təgküqi bolmanglar», «xundila Mən silərni qəbul kilimən», ¹⁸ wə: «Mən silərgə Ata bolimən, silər Manga oqul-qizlirim bolisilər» — dəydu Həmmigə Qadir bolōjan Rəb...

7¹ Əmdi bu wədilərgə muyəssər bolōjandin keyin, i səyümlüklər, əzimizni ətlərdiki həmrəhlik hərəhil paskinilikdən tazilap, Hudaning qorqunqida əzimizdə ayan kilinōjan pak-muqəddəslikni kamalətkə yətküzəyli.

6:9 «namsiz bolduk-yu, amma məxhormiz» — dunyadiki «məxhər»lardin bolmisimu, lekin Huda, pərixtilər wə jamaətlər tərpidin məxhordur, dəgən mənədə dəp qaraymiz. «tərbiyidə jazalanduk-yu, amma ölümgə məhkum kilinmiduk» — «tərbiyidə jazalanduk-yu...» degenlik bəxkə bir tərjimisi «dərrə-qəmqa yeduk-yu ...».

—Bu muhim söz toqrulur «qoxumqə sez»imizni kərtəng.

6:9 Zəb. 118:18; Yəx. 26:19.

6:10 «namrat bolōjimiz bilən, amma kəp adəmlərni bay kilōquqimiz; heqnemimiz yok bolōjini bilən, amma həmmigə igidarmiz» — «namrat bolōjimiz bilən,... heqnemimiz yok bolōjini bilən,...» — Pawlus wə bəxkə rosullar bu dunyaning kəzkarixidin kəriqəndə xundək kərtəngə bolsimu, ular hərgiz əzlinini undək həsəblimaydu, bəlkə əzlinini həkikiy baylar (mənggülik bayliklarəqa igə) dəp sanaytti.

6:11 «Silərgə oquq-yoruk səzliduk, əy Korintliklar,...» — grek tilidə «Aqzimiz silərgə oquq, i Korintliklar,...».

6:13 1Kor. 4:14.

6:14 «Etikadsizlar bilən bir boyunturukqa qetilip təngsizlikdə bolmanglar» — «Kən.» 22:10də «Exək wə kalini bir boyunturukqa təng qoxmanglar» deyilidu. Təngsizlik bolōjaqkə, ixəngən adəm wə ixənmigən adəm təng yük tartmaydu, həttə bir-biridin bəxkə yənülxəkə tartidu. Bu səzlər pəqət nikahkila baqılıq əməs, türlik əhwallarda etikadsiz adəm bilən «həmbəyunturuk» bolux qong qataklarni qikiridu, dəgənliktur. «...həqqaniylik wə kəbihlik otturisdə kəndəkmə ortaklık bolsun?» — «kəbihlik» grek tilidə «kənunsizlik», amma bu «kanun» həkümətnəngki əməs, Hudaning həqqaniy tələblərini kərsitidu.

6:14 Kən. 7:2; 1Sam. 5:1, 2; 1Pad. 8:21; 1Kor. 5:9; 10:21; Əf. 5:11

6:15 «Məşihning Belial bilən nemə inaklikı bolsun?» — «Belial» dəgənnin ibrəniy tilidiki mənisi «ərziməs, osal» bolup, Xəytənnin yənə bir ismi bolidu.

6:16 «Mən ularda turimən, ularning arisida yürimən; ularning Hudasi bolimən wə ular Mening həlkim bolidu» — «Law.» 26:12 wə «Yər.» 28:32, «Əz.» 32:27ni kərtəng.

6:16 Mis. 29:45; Law. 26:11-12; Yər. 32:38; Əz. 37:27; 1Kor. 3:16; 6:19; 10:7, 14; Əf. 2:21; İbr. 3:6; 1Pet. 2:5

6:17 «Ularining arisidin qikip ketinglar, manga ayrilinglar... heq napak nərsigə təgküqi bolmanglar» — «Yəx.» 52:11ni kərtəng. Əslidə bu səzlər İsrailəqa Babil imperiyasidiki kəyp-səpə wə butpərəslikni taxlap qikixi üqün eytilōjan. «xundila Mən silərni qəbul kilimən» — «Əz.» 20:41ni kərtəng.

6:17 Yəx. 52:11; Əz. 20:34,41; Wəh. 18:4.

6:18 «Mən silərgə Ata bolimən, silər Manga oqul-qizlirim bolisilər» — Təwrat, «2Sam.» 7:14, «Yəx.» 43:6, «Yər.» 31:9ni kərtəng.

6:18 2Sam. 7:8,14

«Korintliklar oʻq 2»»

Bizni qobul qiloyaysilar!

² Bizni qobul qiloyaysilar! Biz heqkimgə ziyan-zəhmət yətküzmiduk, heqkimni nabut kilmiduk, heqkimdin paydilanmiduk.³ Muxularni dəp, silərni əyibliməkqi əməsmən; qünki mən yukirida eytkinimdək, silər kəlbimizdidursilərki, biz silər bilən billə əlūxkə, silər bilən billə yaxaxkə təyyarmiz.⁴ Silərgə baqlıoqan ixənqim zor, silərdin boləqan pəhrim zor; xuning üqün riqbət-təsəlligə tulduruldum, barlik japa-müxkülqiliklirimizdə huxallikim exip taxti..

⁵ Qünki bərhəq, Makedoniyəgə kirginimizdimu ətlirimiz heq aram tapalmay, hərtəraptin kisilip qalduq; sirtimizda jedəl-kürəxlər, iqimizdə qorkunqlar bar idi..⁶ Əmma qūxkūnlərgə riqbət-təsəlli bərgūqi Huda bizgə Titusning kelixi arqilik riqbət-təsəlli bərdi;⁷ tapqan riqbət-təsəllimiz pəkət uning kelixi arqiliklə əməs, bəlki uning silərdin tapqan riqbət-təsəllisi arqilikmu boldi; qünki u silərning bizgə zarikip təlmürgininglarni, silərning həsritinglarni, silərning manga boləqan kizəqin oəmhorlukunglarni eytip bərdi; xuning bilən mən tehimu huxallandim..⁸ Qünki gərqə mən silərni hetim bilən azabliqan bolsammu, mən həzir uningdin puxayman kilməymən; lekin əslidə mən xu hetimning silərni azabliqinini kərüp puxayman qiləqanidim (əməliyətə, silərning azablinixinglar kiskiqinə bir məzgilla boləqan).⁹ Əmma həzir xadlinimən — azabləqinixinglardin əməs, bəlki xu azabning silərni towa kildurəqanlikidindin xadlinimən; qünki silərning azablinixinglar Hudaning yolida idi; xuning bilən silər bizdin heq ziyan tartmidinglar.¹⁰ Qünki Hudaning yolida boləqan azab-qəyoq adəmnı hərgiz puxayman kilməydiqan nijatkə baxlaydiqan towioqə elip baridu; əmma bu dunyadiki azab-qəyoq adəmnı əlūmgə elip baridu..¹¹ Qünki mana, dəl muxu ix, yəni Hudaning yolida azablinixinglar, silərgə xunqə kəp əstayidillik, əzliringlarni əyibtin nəkədər halas kilix, xunqə kəp oqəzəp, xunqə kəp qorkunq, xunqə kəp təkəzzarlik, xunqə kəp kizəqinlik wə jazalaxkə xunqə təyyar boluxni elip kəldi! Silər bu ixning hər tərpidə əzüqləning əyibtin halas boluxunglarni ispatlidinglar..

¹² Əmdi silərgə xu hətni yəzoqan bolsammu, u hətni ziyan-zəhmət qiləyoqi kixi üqün əməs, yaki ziyan-zəhmət kilinəyoqi kixi üqün əməs, bəlki Huda aldidə bizgə boləqan kənglūnglardiki kizəqinlikning aranglarda ayan boluxi üqün yazdim..¹³ Bu səwəbtin biz riqbət-təsəlligə erixtuk. Wə riqbət-təsəllimiz üstigə biz Titusning huxallikı tūpəylidin tehimu zor xadlanduk; qünki uning rohi silər tərpinglardin yengilandi.¹⁴ Qünki mən silər tooqranglarda birər ixta pəhriliniq mahtioqan bolsam, u ixta heq hijil qaldurulmidim; bəlki silərgə eytkanlirimizning həmmisi həkikət boləqinidək, bizning Tituska silərni pəhriliniq mahtiximizmu həkikət bolup ispatlandi.¹⁵ U silərning itaətməniliklarni, silərning uningdin qandək əyməngən wə titrigən halda uni qarxi ələqinixinglarni əsliginidə, uning silərgə baqlıoqan iq-baqlridiki muhəbbətliri tehimu exip taxidu.¹⁶ Mən silərgə hər bir ixta ixənqim kamil boləqanlikidindin xadlinimən.

7:2 «...heqkimni nabut kilmiduk» — bəlkim həm iqtisadiy jəhəttin həm etiqəd jəhətidin eytilidu.

7:3 2Kor. 6:11,12,13.

7:4 Mat. 5:12; Ros. 5:41; Fil. 2:17; Kol. 1:24.

7:5 Ros. 16:19,23.

7:6 2Kor. 1:4.

7:7 «qünki u silərning bizgə zarikip təlmürgininglarni... eytip bərdi» — «silərning bizgə zarikip təlmürgininglar» degən səzlərdə «bizgə» degənni kirgüzduk. Ularning «zarikip təlmürgini» Hudəqə boluximu mumkin idi. «silərning həsritinglarni, silərning manga boləqan kizəqin oəmhorlukunglarni...» — Korintliklarning həsrətliri qatarliklar rosul Pawlusning ilgiriki bir hetidiki əyibni (2:4) qobul qiləqanlikı tūpəylidin idi.

7:10 2Sam. 12:13; Mat. 26:75; Luka 18:13.

7:11 «Hudaning yolida azablinixinglar... silərgə...xunqə kəp oqəzəp, xunqə kəp qorkunq, ... elip kəldi» — muxu yərdə «oqəzəp» bolsa bəlkim gunah sadir qiləqan kixining kilmixioqə, xundəklə əzliringin bu ixta jawabkar əməslikigə karitiləqanidi. «Xunqə kəp qorkunq» bolsa Hudadin boləqan qorkunq. «jazalaxkə xunqə xunqə təyyar bolux» — əz gunahida qing turup towa kilixni rət qiləqan kərindaxlarni jamaəttin qikiriwətxini kərsitidu.

7:12 «bəlki Huda aldidə bizgə boləqan kənglūnglardiki kizəqinlikning aranglarda ayan boluxi üqün yazdim» — bəxka bir kəqirmisi boyiqə «bəlki bizning Huda aldidə silərgə boləqan kizəqinlikimizning ayan boluxi üqün yazdim». Əmma keyinki ayətləni (13-16) wə 8:7ni kərgəndə, biz ələqan kəqürmisi tooqridur.

«Korintliklarğa «2»»

Mukəddəs bəndilər üqün ianə qılıx

8¹ Əmma, i kerindaxlar, biz silərgə Hudaning Makedoniyədəki jamaətlərgə beoqixlioqan mehir-xəpkitini ayan qılmaqçimiz;² ular zor eoqir japa-muxəkkəttə sinaloqinida, kattik namrat əhwalda exip taxqan xadliki bilən ularning oquq kolluqining bayliki uroqup qikti;³ qünki ularning küqining bariqa, həttə küqidin artuq həyr-sahawət qiloqanliqioqa özüm guwah. Ular ihtiyari bilən xundax qilip,⁴ bizdin mukəddəs bəndilərgə xu yardəmdə boluxning bəhtigə wə xeriklikgə muyəssər boluxni kattik etündi;⁵ xundax qilip, ular kütkinimizdək əməs, ümid qiloqinimizdin exip əzlrini awwal Rəbgə, andin Hudaning iradisi bilən bizgimu beoqixlidi;⁶ xunga, Titus silərdə bu mehrəbanliqni baxlioqanikən, biz Titustin siləni buningoqa nesipdax qilip uni ada qilixkə etündük.

⁷ Əmma silər hər tərəptə, yəni ixənqtə, sözdə, bilimdə, toluq əstayidillikta həm bizgə boləqan mehir-muəbbittinglarda əwzəl boləqininglardək, muxu mehirlik ixtimu əzüqləni əwzəl kərsitinglar..⁸ Mən bu gəp bilən silərgə buyruq qılmaqçı əməsmən, bəli baxqılarning kizəqinliki arqilik muəbbittinglarning həqiqiylikini ispatlimaqçimən.⁹ Qünki silər Rəbbimiz Əysa Məsihning mehir-xəpkitini bilisilər — gərqə u bay bolsimu, siləni dəp yoxsul boldiki, silər uning yoxsulluqi arqilik beyitilisilər.¹⁰ Mən bu toqruluk pikrimni otturiqə qoyimən — bu silərgə paydilik, qünki silər aldinqi yilila ianə qilixta wə xuningoqa iradə baqlaxta yaxhi baxlidinglar..¹¹ Əmdi hazır uni ada qilinglar; kizəqin iradə baqlioqininglardək, bar dunyayinglar bilən xu ixkə əməl qilinglar.¹² Qünki həyr-sahawətkə bəl baqlioquqioqa nisbətən, sowəqining Hudaqə yariqudək boluxi qolida yoxkə əməs, bəli qolida bariqə baqlitür..¹³ Qünki bu baxqılarning yuqini yeniklitimən dəp, əzüqləni kiynanglar deginim əməs,¹⁴ bəli silərdə artuq boləqini hazırqə ularning kəm yerini tolduroqinidək, künlarning biridə ularda artuq boləqini siləning kəm yeringlari tolduridu; xuning bilən tənglixidu.¹⁵ Huddi mukəddəs yazmilarda: «Kəp yioqanlarningkidin exip qalmidi, az yioqanlarningmu kəmlik qilmidi» dəp yeziloqandək boləqay...

Titusning wə hizmətdaxlirining wəzəpisi

¹⁶ Əmma Titusning qəlbigə silərgə boləqan keyümümgə ohxax keyümni saləqan Hudaqə təxəkkürlər boləqay;¹⁷ qünki u dərəhəqiqət bizning iltimasimizni qəbul qiloqini bilən, əzining silərgə küqlük keyümi boləqəqkə, u əzlükidin yeninglaroqa bardi;¹⁸ əmma biz uningə barliq jamaətlər arisida hux həwər hizmitidə təripləngən kerindaxni həmrəh qilip əwəttük;¹⁹ xuningdək u pəkət xu tərəptila əməs, bəli jamaətlər təripidin bu həyrlik ixtə bizgə həmsəpər boluxkə talliwelinoqanidi. Əmdi biz bu həyr-sahawətni bolsa, Rəbning xan-xəripini həm yardəmdiki kizəqinlikimizni kərsitix üqün uni yətküzüx hizmitidə bolimiz;²⁰ xundax qilip biz bu mol sowəqini məs'ul bolup yətküzüxtə hərəkəndək adəmnin bizning üstimizdin təhmət qilmasliqi üqün ehtiyat qilimiz.²¹ Qünki biz pəkət Rəbning aldidila əməs, bəli insanlarning kəz aldimu iximizni durus qilixkə kəngül bəlüp keliwatimiz..²² Biz yənə ular bilən billə kəp ixlarda intayin əstayidillikni nuroqun qetim ispatlanəqan kerindaxni əwətməqçimiz; hazır

8:4 Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 9:1.

8:7 «bizgə boləqan mehir-muəbbittinglarda...» — baxkə bir qəqürülmida: «bizning silərgə boləqan mehir-muəbbitimizdə...» deyilidu (bu qəqürmə toqrə bolsa məni bəlim: «bizning silərgə boləqan mehir-muəbbitimizdin ilham-təsəlli aləqanliqinglar»ni kərsətsə kerək).

8:10 «silər aldinqi yilila ianə qilixta wə xuningə iradə baqlaxta yaxhi baxlidinglar» — «1Kor.» 16:2ni kərtəq.

8:12 Pənd. 3:28; Mat. 12:43; Luqə 21:3; 1Pet. 4:10.

8:15 «Kəp yioqanlarningkidin exip qalmidi, az yioqanlarningmu kəmlik qilmidi» — «Mis.» 16:18.

8:15 Mis. 16:18.

8:21 «Qünki biz pəkət Rəbning aldidila əməs, bəli insanlarning kəz aldimu iximizni durus qilixkə kəngül bəlüp keliwatimiz» — Təwrat, «Pənd.» 3:4ni kərtəq.

8:21 Rim. 12:17.

«Korintliklar oʻq» «2»»

uning silerga boʻliqan zor ixnq tūpūylidin uning intayin əstayidillik tēhimu kūqlūk boldi.

²³ Titus toʻjrulūk soallar bolsa u mening hāmrahim wə hizmitinglarda bolōan hāmkarimdur; baxka ikki kērandiximiz bolsa, ular jamaatlarning əqliliri, Məsilhning xan-xəripidur.

²⁴ Xunga, jamaatlarning kēz aldida muhəbbitinglarning ispatini, xundakla bizning silərdin pəhrilnixlirimizning bikar əməslilini ularoʻa kērsitinglar.

Sowni tēyyarlax — sehiy boluxka ūndəx

9¹ Qūnki mukəddəs bəndilərnin bu yārdəm hizmiti toʻjrulūk silərgə yənə yeziximning hājiti yok..² Qūnki mən silərnin bu ixka kəttik bəl bəqliqōninglarni bilimən; mən bu toʻjrulūk; Ahayadikilərk ētkən yildin beri hāyr-sədikə berixkə tēyyar turuwatidu, dēp Makedoniyədiki kērandaxlaroʻa pəhrilnin mahtap kəlməktimən, xuning bilən silərnin kizōpnilikinqlar ularning kēpinqisining hāyr-sədikə berixigə tūrtkə boldi..³ Lekin kērandaxlarni əwətxitiki məksitim silərnin toʻjranqlarda pəhrilnin mahtiximning bu ixlarda bihudə ix bolup qalmaslik, silərnin deginimdək tēyyar bolup turuxunglar ūqūndur..⁴ Mubada Makedoniyədikilərk mən bilən billə barōqinida, silər tēyyarliksiz bolsanglar, bu ixənqimiz wəjidin biz hijalətkə kəldurulimiz, silər sēzsiz xundak bolisilərk..⁵ Xu səwəbtin mən kērandaxlardin yeninglaroʻa berip silərdin bu wədə kīloqan hāyrluk ixni aldin'ala tēyyarlap pūttūrixini ētūnūxni zərūr dēp hēsablidim; xundakla bu silərdin birər nərsə ūndūriwelix bolmisun, bəlki mēhribanlikinqlardin bolsun..⁶ Əmma buni əslənglar: Behillik bilən az terioqan az alidu, oquq kolluk bilən terioqini mol alidu..⁷ Hər adəm hēq kiyinilip qalmay yaki məjburən əməs, bəlki əz kēnglidə pūkkiniqə bərsun; qūnki Huda huxallik bilən bərgūqini yahxi kēridu..⁸ Əmma Huda hər bir iltipət-xapətni silərgə exip taxturuxka qadirdur; xuning bilən silər hərdəim hərtərpətkə hər ēhtiyajkə tēyyar kuwəwətlinsilərk, kəngriqliktə turup kōlliringlar hər hil gūzəl ixkə yetidu..⁹ Mukəddəs yazmilarda pūttūlginidək: —

«U əziningkini tarkatqan,

U yoksullaroʻa sadiqə bərgən;

Uning həkkanilylik mēnggūgə turidu»...

¹⁰ Əmdi terioquqioʻa terioqili uruk, yegili nan ata kīloquq silərnin teriydioqan urukliringlarni tēminləp mol kīlidu, həkkanilylikinqlarning hōsul-mewilirini kēpəytilidu..¹¹ Xuning bilən silər hər kəndək əhwalda kōli oquq boluxka hər tərəptə beyitilisilərk, xuningdək bu ix biz arkīlik Hudaqə kēp təkəkkūrlarni elip baridu; ¹² qūnki bu hāyrluk hizmətni ada kīlix pəkət mukəddəs bəndilərnin hājətlirini qandurupla qalmay, kēp kixilərnin Hudaqə yətkūzgən

^{9:1} Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 8:4.

^{9:2} «mən bu toʻjruluk; Ahayadikilərk ētkən yildin beri hāyr-sədikə berixkə tēyyar turuwatidu, dēp ... pəhrilnin mahtap kəlməktimən» — Korint xəhiri Ahaya əlkisidə idi.

^{9:3} «kērandaxlarni əwətxitiki məksitim...» — «kērandaxlar» yəni Titus hām yukirida tiloʻa elinoqan ikki kērandax.

^{9:6} «oquq kolluk bilən terioqini mol alidu» — yaki «bərkatlap terioqini bərkatlinip alidu».

^{9:6} Pənd. 11:24; Gal. 6:7.

^{9:7} Mis. 25:2; 35:5; Kan. 15:7; Rim. 12:8.

^{9:8} «kəngriqliktə turup kōlliringlar hər hil gūzəl ixkə yetidu» — «kəngriqliktə turup» grek tilida «exip taxkīlinip» dēp ipadilinu.

^{9:9} «U əziningkini tarkatqan, u yoksullaroʻa sadiqə bərgən; uning həkkanilylik mēnggūgə turidu» — «Zəb.» 112:9.

^{9:9} Zəb. 112:9

^{9:10} «Əmdi terioquqioʻa terioqili uruk, yegili nan ata kīloquq silərnin teriydioqan urukliringlarni tēminləp mol kīlidu...» — «teriydioqan urukliringlar» hər hil kēqmə mənida bolup, «hājətmənlərgə tēhimu mērdlik bilən hāyrluk kīlix pūrsətləri», «baxkilaroʻa yahxilik kīlix pūrsətləri» dēgəndək mənəlni əz iqigə alidu. Bularning «mewiliri» bolsa, baxkilarni etikadkə kēltūrix, etikadqilarni riqəbtəndūrix katarlik hər hil esil nətijilarni kērsitidu — 11-12-ayətni kōrūng.

^{9:11} «Xuning bilən silər hər kəndək əhwalda kōli oquq boluxka hər tərəptə beyitilisilərk, xuningdək bu ix biz arkīlik Hudaqə kēp təkəkkūrlarni elip baridu» — iana Yerusalemdiki etikadqilaroʻa tapxuruloʻanda, ular Hudaqə kēp təkəkkūr bildiridu, əlwəttə, xundakla baxkə jamaətlərmu u ixni anglap xundak kīlidu.

«Korintliklarğa «2»»

təxəkkürlirini exip taxturidu.¹³ Bu yardım hizmiti əzliringlarning Məsihning hux həwirini etirap kilişinglardiki mewə bolğan itaətmənlikinglarğa dəlil-ispət bolidu, xundakla siləringning muxu həjətmən bəndilərgə, xundakla barlıq adəmlərgə kərsətkən oquq kolluq səhiylikinglardin ular Hudani uluqlaydu.¹⁴ Wə Hudaning silərdə taxkinaltқан əjayib mehir-xəpkiti tūpəylidin, ular silər üqün dua-tilawət kilişinida, ular silərgə təlpünüp kattik seşqinip əsləydu.¹⁵ Uning til bilən ipadilgişiz əjayib sowqisi üqün Hudağa təxəkkür bolay!

Pawlusning rosulluq hōkūqini aqlixi

10¹ Əmma əzüm, silər bilən billə bolqanda muamilisi yumxak, lekin silərdin ayriloqanda silərgə karita kattik kolluq dəp karaloqan mənki Pawlus Məsihning yuwax-məminliki wə mulyimlik bilən silərdin etünümən,² — xuni tələp kilimənki, yeninglarğa barqinimda, bizni «ətlər boyiqə mangoanlar!» dəp guman bilən karaydioqan bəzilərgə karita oylioqinimdək kattik kolluq kilişka meni məjbur kilmanglar;³ gərqə biz insaniy ətlərdə yürsəkmü, biz ətlər boyiqə jəng kilmaymiz.⁴ Qünki jəng qorallirimiz ətkə təwə qorallar əməs, bəlki Huda təripidin qoroqan-istihkamlarni gumran kiliş küqigə igə kiliqoqan qorallardur;⁵ biz ular bilən bəsmunaziriləni wə Hudani tonuxka qarxilixixka turoqan hərəkəndək həkawur tosaluqni gumran kilimiz, xundakla hər bir oy-hiyallarni Məsihka bekindurup itaət kilişka kəltürimiz;⁶ silər toluk itaət kiliqəndin keyin, aranglarda qəndək itaətsizlik qaloqan bolsa bularni jazalaxka təyyarmiz.⁷ Silər pəkət kəz aldinqlardiki ixlaroqla karaydikənsilər. Əgər birsiz əzini Məsihka təwəməni dəp karisa, u yənə xuning üstigə oylansunki, u Məsihka təwə bolqinioğa ohxax, bizmu Uningoğa təwədurmiz.⁸ Qünki, Rəb təripidin siləni nabut kiliş üqün əməs, bəlki etiқadinglarni kurux üqün bizgə amanət kiliqoqan hōkūkimiz toşuruluq tehimu kəp ziyadirək mahtansammu, buningda heq yərgə qarap kalmaymən;⁹ əmdi mən pəkət hətlərdila siləni kərkatmaqci əməsmən;¹⁰ qünki bəzilər: «Uning hətliri dərwekə wəzinlik həm küqlük; lekün u yetip kəlgəndə salapətsiz, gepining tutami yok bolidu» deyixidu.¹¹ Əmdi bundək hiyal kiliqoqlar xuni bilip qoysunki, biz yiraqta bolqinimizda hətlərdiki seşimiz qəndək bolqan bolsa biz yetip barqinimizda əməliyyitimizmu xundək bolidu.

¹² Qünki biz əzimizni əzini kəltis qəqlaydioqanlar bilən bir katarğa qoyuxka yaki ular bilən selixturuxka petinmaymiz; xundək kixilər əzlerini əzlerinin əlqimi bilən əlqəp, əzlerini əzliri bilən selixturidioqan bolup, həkikətən əkilsizlardindur.¹³ Biz əmdi əzimizgə bekitilgən əlqəmdin

9:12 «bu həyrlik hizmətni ada kiliş» — «ada kiliş» muxu yərdə grek tilida: «(kahinlar) kurbanlıq kiliqəndək ada kiliş».

9:14 «wə Hudaning silərdə taxkinaltқан əjayib mehir-xəpkiti tūpəylidin, ular silər üqün dua-tilawət kilişinida, ular silərgə təlpünüp kattik seşqinip əsləydu» — «Rim.» 15:26-27din kəriniduki, Korintiki (Ahayadiki) jamaətlər Pawlusning etünxulirini ahir qəbul kiliş qəng ianə toplaş, Yerusalemoğa əwətkənid.

10:1 «Məsihning yuwax-məminliki wə mulyimlik bilən...» — xu dərwdiki hərbiy ixlarda «yuwax-məminlik həm mulyimlik» deqanlik «kəngqilik həm rəhimdilik» deqan baxka məninimu bildiridu.

10:2 «bizni «ətlər boyiqə mangoanlar!» dəp guman bilən karaydioqan bəzilərgə karita oylioqinimdək kattik kolluq kilişka meni məjbur kilmanglar» — oqurmənlərgə ayan boliduki, «ətlər boyiqə mangoanlar» deqan ibarə, «insaniy (Hudaningki) əməs, bəlki gunahkarlarning) kəz-karaxlar boyiqə mangoanlar»ni bildiridu.

10:3 «gərqə biz insaniy ətlərdə yürsəkmü, biz ətlər boyiqə jəng kilmaymiz» — ayəttiki «jəng» əng muhim jəng, yəni rohiy jəngni kərsitidu, əlwəttə. «ətlər boyiqə» yuqirikə izahətni kəring. Mənis: «Bu dunyada yaxisakmu, bu dunyaning arzu-həwasliri boyiqə yaxaydioqanlardək (rohiy) jəng kilmaymiz».

10:4 «Qünki jəng qorallirimiz ətkə təwə qorallar əməs, bəlki Huda təripidin qoroqan-istihkamlarni gumran kiliş küqigə igə kiliqoqan qorallardur» — «ətkə təwə qorallar» bolsa bu dunyaoğa has qorallar, yəni kiliş, okya katarlıqlarni kərsitidu.

10:4 Yər. 1:10; Əf. 6:13-18.

10:5 «bəsmunazirilər» — yaki «bid'ət səpsətiliri».

10:6 «silər toluk itaət kiliqəndin keyin» — 5-ayəttə eytiloqəndək, Məsihka itaət kiliş, əlwəttə. «aranglarda qəndək itaətsizlik qaloqan bolsa bularni jazalaxka təyyarmiz» — «jazalaxka təyyar» toşuruluq 13:2-3 wə izahətni kəring.

10:7 «Silər pəkət kəz aldinqlardiki ixlaroqla karaydikənsilər» — baxka birhil təjrimisi: «Kəz aldidiki ixlaroğa obdan qarap bekinglar!».

10:12 2Kor. 3:1; 5:12.

«Korintliklaroqa «2»»

halkip mahtinip yürginimiz yok. Biz balki hammini elqigüqi Huda bizgə bekitkən hizmət dairisidiki elqəm, yəni silərləning hizmitinglaroqimu yetidioğan elqəm bilən pəhirlinimiz.¹⁴ Qünki elqimi silərləning hizmitinglaroqa yətməydioğan kixilərdək, hizmitinglarda boləqinimizda dairimizdin halkip kətməymiz, qünki biz Məsiḥning hux həwirini yətküzüxtə birinqi bolup yeninglaroqimu kəldük.¹⁵ Biz hizmət dairimizdin halkip, baxqılarnıng singdürgən japa-əjirliri bilən mahtanoqinimiz yok; lekin biz silərləning iman-etikədinglar əskənsəri aranglardiki hizmitimiz bizgə bekitilgən dairimiz iqidə tehimu ziyadə kengəytilsun dəp ümid qilimiz;¹⁶ xundək boləqanda, biz silərdin tehimu yirək yərlərgə hux həwərnı yətküzüp jakarlaydioğan bolimiz; təyyaroqa həyyar bolup, baxqılarnıng dairisidiki hizmət əjri bilən mahtinix bizgə yat.¹⁷ Əmma «Pəhirlinip mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtixi kerək!»¹⁸ Qünki özini təripligüqi əməs, balki Rəb təripligən kixi həkikətən layəqətliktur.

Əzini «rosul» dəp atıwaloğanlardin hezi bolunglar!

11¹ Mahtanoğan bu azoqinə əhməklikimoqa səwrqan boləqaysilər! Əmdi silər mənə səwriqanlıq kılıp keliwatisilər.² Qünki mən Hudadin kəlgən otluq muḥəbbət bilən silərnı azduruxlardin həsət qilimən; qünki kizni bir ərgila yatlıq qiloqandək, mən silərnı Məsiḥkila pak kiz süpitidə hazır boluxkə wədiləxtürgənmən.³ Əmma yılan Həwə'animizni ḥiyliqarlıq bilən azdurəqandək, oy-kənglünqlar Məsiḥkə baqlanoğan səmimi, sap wəpalıqtin ezip buləqinixi mumkin dəp ənsirəymən.⁴ Qünki birsi kelip biz silərgə heq jakarlap baqmioğan baxkə bir əysani jakarlısa, yaki kəlbınglardin orun bərgən Rəḥning orniəqa baxkə bir rəḥkə orun bərsənglar wə silər qəbul qiloğan hux həwərdin baxkə bir «hux həwər»ni qəbul qilsanglar, silər bu ixlarəqa əjayib səwr-təkət bilən etüwerixinglar mumkin!⁵ Həlbuki, mən özümni hərəkəndək ixtə axu «kəltis uluq rosullar»din kəm sanımaymən!⁶ Gərqə mening gəp-səzlirim addiy bolsimu, bilim jəḥəttə mən undək əməs; biz qiliwatqan hər bir əməllirimizdə buni silərgə hər jəḥəttin ispatlap roxən qildük.⁷ Əmdi mən silərnı kətürülsun

10:13 «Biz əmdi əzimizgə bekitilgən elqəmdin halkip mahtinip yürginimiz yok» — «əzimizgə bekitilgən elqəm» — demək, Huda Pawlus wə Barnabaskə hux həwər jakarlastiki həmdə jamaətlərnı quruxniki hizmətning dairisini bekitkən elqəm. «silərləning hizmitinglaroqimu yetidioğan elqəm» — grek tilidə «silərgə yətkən elqəm».

10:13 Əf. 4:7.

10:16 «təyyaroqa həyyar bolup, baxqılarnıng dairisidiki hizmət əjri bilən mahtinix bizgə yat» — Korinttiki jamaət arisidiki «sahta rosullar» dəl xundək ix qiliwatıti, ular Pawlus əjir singdürgən Korintliklardin «bizning əjrimiz» dəp mahtanmaqta idi.

10:17 «Pəhirlinip mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtixi kerək!» — «Yər.» 9:24.

10:17 Yəx. 65:16; Yər. 9:22-23; 1Kor. 1:31.

10:18 Pənd. 27:2.

11:2 Law. 21:13.

11:3 Yar. 3:4; Yḥ. 8:44.

11:4 «Qünki birsi kelip biz silərgə heq jakarlap baqmioğan baxkə bir əysani jakarlısa, yaki kəlbınglardin orun bərgən Rəḥning orniəqa baxkə bir rəḥkə orun bərsənglar wə silər qəbul qiloğan hux həwərdin baxkə bir «hux həwər»ni qəbul qilsanglar, silər bu ixlarəqa əjayib səwr-təkət bilən etüwerixinglar mumkin!» — bu intayin təniliq, kinayilik kinay gəp, əlwəttə. Pawlus ularning əḥwalidin heli ənsiwiwatidu.

— «Silər bu ixlarəqa əjayib səwr-təkət bilən etüwerixinglar mumkin!» degənnıng baxkə birhel təjrimisi «Silər xuningəqa səwr-təkət bilən etüwerəmsilərkın dəymən!».

11:4 Gal. 1:8.

11:5 «Həlbuki, mən özümni hərəkəndək ixtə axu «kəltis uluq rosullar»din kəm sanımaymən!» — «kəltis uluq rosullar» xübhışizki, intayin kinayilik, həjwi gəp. Bəzi alimlar, bu səzlər həkikiy uluq rosullar (Petrus, Yuḥanna, Yəqub katarliklar) ni kərsitidu, dəp karaydu. Pikrimizqə Pawlus Korinttiki jamaətkə əzlini «rosul» dəp tonuxtureğan bəzibir aldamqılarnı kərsitidu. Muxu kixilər əzining (yəni Pawlusning) rosulluq həkukini yokkə qikarmakqı. 12-33-ayətlər wə 12:11-ayət bu nüktni ispatlaydu.

11:6 «Gərqə mening gəp-səzlirim addiy bolsimu,...» — muxu ibarə adəttə «nutuq səzləxkə təbiiylənmigən» kixini kərsitidu.

dəp özümni təwən tutup, Hudaning hux həwirini hək tələp kilmay jakarlap gunah kildimmu?..⁸ Mən silərnin hizmitinglarda boluxkə baxkə jamaətlərdin bulap-talap, ularning yardimini ni qəbul kildim..⁹ Silər bilən billə boləqan wəqitlirimda, həjətmən boləqan bolsammu, mən heqkimgə eqirimmni saləqan əməs (qünki Makedoniyədin kəlgən kərindaxlar mening kəm-kütəmni toluklap bərdi); hərəkəndə xitə özümni silərgə yük bolup kəlixitin saqlap kəldim wə buningdin keyinmu xundək kəlimən..¹⁰ Məsihning həkəkiti mənə rast boləqəndək, Aha-ya yurtlirida heqkimmu meni muxu mahtinixitin tosumaydu!..¹¹ Nemə üqün? Silərni yaxhi kərmigənlikim üqünmu?! Huda bilidu!..¹² Ləkin bizgə ohxax həsəblinix pursitini izdigüqilərnin pursitini məhrum kəlix üqün, xuningdək ular mahtinidəqan ixlarda həkəkitə bizgə ohxax bolsun dəp, mən nemə kəliwətkən bolsam xuni kəliwerimən..¹³ Qünki bundək kixilər sahta rosullar, əldəmqi hizmətkarlar, Məsihning rosullirinin kiyapitigə kəriwaləqanlardur..¹⁴ Bu ix əjəblinərlik əməs, qünki Xəytan özümü nurluk bir pərixtining kiyapitigə kəriwalidu..¹⁵ Xunga uning hizmətkiliriningmu əzlrini həkəqaniylikning hizmətkiliri kiyapitigə kərgüzüwəlixə əjəblinərlik ix əməs; ləkin ularning əkiwiti əzlrining ixləgənirigə layiq bolidu.

Həkiqiy rosullarning tartqan jəpaliri — «sahta rosullar» undək əməs!

¹⁶ Yənə xuni eytiməni, heqkim meni əhmək dəp həsəblimisun; həttə əgər meni xundək dəp kərişənglərmu, əmdi mənədek əhməkni səwr kəlip qəbul kəloqəysilər, xuning bilən özümму azəqinə mahtiniwalay..¹⁷ Mening hazır bularni səzlixim Rəb təripidin əməs, bəki özümning əhməklərgə yürəklik pə etip mahtinixim, haləs..¹⁸ Nuroqun adəmlər insanlarqə pə etip mahtinəqəndikin, mənmu mahtinip bəqay..¹⁹ Qünki əzünglər xunqə dana boləqəndin keyin, silər əhməklərgə səwr-təkət kəlixkə razi bolisilər!..²⁰ Məsilən birsi silərni kəl kəliwəlsə, birsi silərni yutuwəlsə, birsi silərdin nəp əlsə, birsi əldinglərdə qəngqilik kəlsə yəki yüzünglərqə kəqət əlsə, silər uningəqə yol qəyisilər..²¹ Əpsus, nomus kəlip eytiməni, biz undək ixlərqə əjizlik kilduk! Əmma ular birər xitə mahtinixkə pətinəqan yərdə (əhməklərgə səzləwətimən!) mənmu

11:7 «Əmdi mən silərni kətiürəlsun dəp özümni təwən tutup, Hudaning hux həwirini hək tələp kilmay jakarlap gunah kildimmu?» — Pawlus etiqədqlərqə əz eqirini salmaslik üqün, əz hünirigə tayinip, turmuxini kəmdəqan (9-ayətni kərtəng). Biraq bəzilər (bolupmu «sahta rosullar») «Pawlus həkiqiy rosul boləqan bəlsə, etiqədqlərnin iktisadiy yərdimigə tayanəqan bolətti» dəp, uni rosul əməs dəp inkar kəloqəndi.

11:7 1Kor. 9:12.

11:8 «Mən silərnin hizmitinglarda boluxkə baxkə jamaətlərdin bulap-talap, ularning yardimini qəbul kildim» — «...baxkə jamaətlərdin bulap-talap» — bu yənə tənilik, kinayilik gəp, əlwəttə. Pawlus Korint xəhiridə hux həwərnə yətküzgəndə baxkə jamaətlərnin kəpləgin iktisadiy yərdimigə muyəssər bolup (9-ayətni kərtəng), Korintliklərnə guman səzlrinin hijalətkə kəldurux üqün xundək dəydu.

11:8 Ros. 20:33; 2Kor. 12:13; 1Tes. 2:9; 2Tes. 3:8.

11:9 Fil. 4:15.

11:10 «heqkimmu meni muxu mahtinixitin tosumaydu!» — «muxu mahtinix(im)» bəlsə, Pawlus Korintliklərdin heq hək tələp kilmay ularəqə hux həwər yətküzgəndi.

11:12 «mən nemə kəliwətkən bolsam xuni kəliwerimən» — demək, Pawlusning hək əlmay hux həwərnə halis yətküzüwətkənlik. U xundək kəliwərsə, «sahta rosullar» əzlrini Pawlus wə həmkərliri bilən səlixitəlməy kəlidu. —Əməlyəttə Pawlusning: ular mahtinidəqan ixlarda həkəkitə bizgə ohxax bolsun» dəginidə əzining ularning towa kəlip, həkəkitə Hudaning hizmitidə boluxioqə həkiqiy tiləkədx boləqənlikini ipədləydu.

11:16 «xuning bilən özümму azəqinə mahtiniwalay» — sahta rosullarning mahtinixliri heli kəp idi. 18-ayətni kərtəng.

11:18 2Kor. 10:13; 12:5, 6.

11:19 «qünki əzünglər xunqə dana boləqəndin keyin, silər əhməklərgə səwr-təkət kəlixkə razi bolisilər!» — bu jümlə bəkim Pawlusning bu hətidə əng kinayilik gəpi, əng küqlük təpə-tənisi boluxi mumm. Ular bəxkəllərnin «əhməklik»ioqə xunqə səwr-təkətlək boləqan yərdə, (20-ayət) Pawlusning «pəhirlinixiliri»gə səwr-təkətlək boluxi kərəkək!

11:20 «məsilən birsi silərni kəl kəliwəlsə, birsi silərni yutuwəlsə, birsi silərdin nəp əlsə, birsi əldinglərdə qəngqilik kəlsə yəki yüzünglərqə kəqət əlsə, silər uningəqə yol qəyisilər» — Pawlus muxu sahta rosullarni, ularning iqidiki zəhərnə səkməkqi.

«Korintliklaroqa «2»»

xu ixta mahtinixka petinimən...

²² Ular ibraniylarmu? Mənmü xundak. Ular Israillarmu? Mənmü xundak. Ular İbrahimning nəslimu? Mənmü xundak. ²³ Ular Məsihning xizmətkarlırimu? (mən əkildin azoqlarlardək sözləwatimən!); mən tehimu xundak; ziyadə kəp zorukup ixlidim, intayin kəp dərriləndim, intayin kəp kətim kəmalidim, kəp kətim ölüm həwplirigə duq kəldim; ²⁴ Yəhudiylarning «bir kəm kirik kəmqa» jazasioqa bəx kətim tartildim, ²⁵ üq kətim tikənlik kəmqa jazasini yedim, bir kətim qalma-kesək kəlidim, üq kətim kəmə hədisisigə uqridim, bir kəqə-kündüzni dengizdə etküzdüm. ²⁶ Daim səpərlərdə bolimən; dəryalarning həwplirini, qarəqqlarning həwplirini, yurtdaxlirimning həwplirini, yat əllikləarning həwplirini, xəhərning həwpini, bayawanning həwplirini, dengizning həwplirini, sahta kərindaxlar arisidiki həwplirini baxtin kəqürdüm; ²⁷ əmgəklər wə japa ixlarda zorukup, pat-pat tünəklərdə, aqlikta wə usuzlukta, daim roza tutuxlarda, sooquklarda wə yeling-yalingaqlikta yürüp kəldim. ²⁸ Bu sirttiki ixlardin baxka, iq-baqlimda barlık jamaətlər üqün hər küni üstümni besip keliwatқан oqəmlərni yəwatimən.

²⁹ Hərkim ajizlisa, mən ajizlimidimmu? Hərkim ezip putlaxқан bolsa, mən ertənmidimmu?!

³⁰ Əmdi əgər mahtinixim zərür bolsa, öz ajizlikimni kərsitidoqlan iqlar bilən mahtinimən.

³¹ Rəb Əysaning Huda-Atisi, mənggü təxəkkür-mədhıylərgə layik Boloquqioqa ayanki, mən yaloqlan eytmidim.

³² Dəməxk xəhridə padixah Aretasning qol astidiki waliy meni tutux üqün, pütün Dəməxk xəhriini kəttik təkiq astioqa aloqlanidi. ³³ Ləkin mən sepildiki bir kamardin səwət bilən pəskə qüxürülüp, uning qolidin qutulup kəqtim.

Pawluska kəlgən wəhiylər

12¹ Əpsus, mahtiniwerixning zərürıyiti bar. Gərqə uning paydisi bolmisimu, mən Rəbdin kəlgən əlamət kərünüqlər wə wəhiylər üstidə tohtilay. ² Məsihdə bolqlan bir adəmmi tonuyməq; u on tət yil ilgiri (təndə bolqlan həldimu, yaki təndin taxkırimu bilməymən,

11:21 «Əpsus, nomus kilip eytiməni, biz undak iqlaroqa ajizlik kilduk!» — bu yəne tapa-təne, kinayilik gəp, əlwəttə. Pawlus hərğiz adəmlərdin nəp elip bozək kilmaqki bolqlan əməs. «Ajizlik» dəğənlik yəne bəlkim ularoqa Pawlusning ular bilən billa bolqlan waqtidiki teni ajizlikini əslitix üqün eytilidu. (12:7-10ni kərüng).

11:21 Fil. 3:4.

11:22 Ros. 22:3.

11:23 «ular Məsihning xizmətkarlırimu? mən əkildin azoqlarlardək sözləwatimən!» — ular (sahta rosullar) Məsihning xizmətkarlıri əməs, əlwəttə. Əmma ular daim əzlırini xundak kərsətməqki bolidu.

11:23 Ros. 9:16; 21:11; 1Kor. 15:10; 2Kor. 6:4.

11:24 «Yəhudiylarning «bir kəm kirik kəmqa» jazasioqa bəx kətim tartildim,...» — demək, ottuz tokkuz kəmqa jazaliniqi. Təwrat, «Qan.» 25:3ni kərüng.

11:24 Qan. 25:3.

11:25 «üq kətim tikənlik kəmqa jazasini yedim» — «tikənlik kəmqa jazası» Rim həkəmiti təripidin bolsa kərək idi. «Ros.» 16:22də bir kətim hatiriləngən. «Mat.» 27:26diki izahətni kərüng.

11:25 Ros. 14:19; 16:22; 27:9,41.

11:27 «pat-pat tünəklərdə» — demək «pat-pat tünəp dua kılıxlarda». Bəxka birhil tərijimisi «uykuzsizliklarda».

11:28 «bu sirttiki ixlardin bəxka...» — bəxka birhil tərijimisi: «bu ixlardin taxkıri,...».

11:28 Ros. 20:18.

11:29 «hərkim ajizlisa, mən ajizlimidimmu?» — «kim ajizlisa» — etiqad təripidə ajizlax, demək. «Mənmü ajizlidim» — Pawlus ajizliqlan kixi üqün dua kılıqlanda kəmtərlik bilən əzini uning bilən birdək kilip, əzini uning orniqla qoyojandək bolidu. Buningqla misalni Musa pəyoqəmbərnıng Israil üqün bolqlan dua-tilawətłiridin kərüng («Mis.» 32:30-32).

11:29 1Kor. 8:13.

11:31 Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 1:23; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tes. 2:5.

11:32 Ros. 9:24.

11:33 «Ləkin mən sepildiki bir kamardin səwət bilən pəskə qüxürülüp, uning qolidin qutulup kəqtim» — həqıkiy rosullar əmriddə anqə rəhət kərməydu; Pawlus buningdin yəne bir misal kərsitidu.

«Korintliklarğa «2» »

Huda bilidu) üqinqi qat asmanğa ketürildi...³ Mən xundak bir kixini bilimən (təndə bolojan həldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, Huda bilidu) —⁴ u jənnətkə ketürülüp, xu yərdə til bilən ipadilgili bolmaydiojan, insanlarning deyixi mən'i kilinojan ajayip ixlarni anglidi. ⁵ Xundak bir adəm bilən mahtinimən, özüm həkqədə bolsa ajizlikmdin baxka birər ix bilən mahtanmaymən...⁶⁻⁷ Həttə mahtinay desəmmu əhmək hesablanmaymən; qünki mən həkqətni eytkən bolattim; əmma birsi mändə kərginidin yaki mən tooqruluk angliqinidin meni (manga axkarilanojan wəhiylərnin qayət zor uluqluqi tüpəylidin) yukiri oylap qalmisun dəp özümni mahtinixtin yioqdim. Muxu wəhiylərnin zor uluqluqi tüpəylidin kərəngləp kətməslikim üqün ətlirimgə sanjilojan bir tikən, yəni meni urup tursun dəp Xəytanning bir əlqisi manga təksim kilinojan; buning məksiti, mening kərəngləp kətməslikim üqündür...⁸ Buning tooqrısında u məndin kətsun dəp Rəbgə üq kətim yelindim...⁹ ləkin U manga: «Mening mehir-xəpkitim sanga yetərlik; qünki Mening küq-kudriti insanning ajizlikdə toluk əməlgə axurulidu» — dedi. Xunga mən Məsihə küq-kudriti wujudumda tursun dəp ajizliklərimdin mahtinixni təhimu huxluk bilən talliwalimən; ¹⁰ xunga mən Məsih üqün ajizliklərnin, həkərlərnin, kiyinqiliklərnin, ziyankəxliklərnin wə azab-okubətlərnin hursənlik dəp bilimən. Qünki qağan ajiz bolsam, xu qaoqda küqlük bolimən...

Pawlusning Korintiki jamaətkə kəngül bəlxü

¹¹ Mən mahtinip dərəkə əhmək bolup qaldim! Ləkin özünglər meni buningəyə məjbur kildinglər. Əməliyətə əslidə mən silər tərpinglərdin tərpinixim kərək bolatti; qünki həq ərziməs bolsammu, mən həliki «kəltis uluq rosullar»din həq tərəptə həq ixta kəm əməsmə n...¹² Dərəkə mən aranglarda bolojan qaoqda rosulning bəxərlək əlamətləri, hərtərəplik qidam-səwrqanlık iqidə mejiizilik əlamətlər, kəramətlər həm kudrətlik mejiizilər bilən əməldə kərsitilgən...¹³ Silərnə baxka jamaətlərdin qaysi tərəptə təwən orunoğa kəydum? — pəkətlə özümni silərnin üstüngləroğa yük kəlip artip kəymioqinim bilənmu?! Mening bu ədalətsizlikimni əpu kəloqaysilər!...¹⁴ Mana, həzir yeningləroğa üqinqi kətim bərixka təyyarmən, xuning bilən silərgə həq yük eəqirimmə saloqum yok, Qünki izdiginim igilikinglər əməs, bəlki özünglərdur; pərzəntləri ata-anılar üqün əməs, bəlki ata-anılar pərzəntləri üqün mal-mülük yioqixi kərək...¹⁵ Əmdi jeninglər üqün igilikimdin huxluk bilən sərp kəlimən həmdə özümni sərp kəlimən — gərqə mən silərnə qanqə səygənsəri mən xunqə az səyülsəmmu...¹⁶ Əmdi xundak boləjini bilən, mən silərgə həq yük boləjan əməsmən; bəraq həliqərlik kəlip, mən silərnə bə-

12:2 «Məsihdə boləjan bir adəmnə tonuymən» — bu adəm dəl Pawlusning ezi bolup, u Huda uningəyə bərgən wəhiy wə qayibənə əlamətlər bilən mahtinixni kəlgə halimiojan bolup, ezini təwən tutuxka tərxişip, ezi tooqruluk «mən» deməy, «üqinqi xəhstə» səzləydu. «U on tət yil ilgiri ... üqinqi qat asmanğa ketürildi» — Təwrat-injil boyiqə, pəkət üq asman bar. Birinqi «həwa», ikinqi «aləm bəxlük», üqinqisi Hudaning huzurining eəzidur.

12:2 Ros. 9:3; 22:17; 1Kor. 15:8.

12:5 «özüm həkqədə bolsa ajizlikmdin baxka birər ix bilən mahtanmaymən» — «ajizlikmdin» grek tilidə «ajizliklərimdin».

12:6-7 «muxu wəhiylərnin zor uluqluqi tüpəylidin kərəngləp kətməslikim üqün ətlirimgə sanjilojan bir tikən ... manga təksim kilinojan» — «tikən»ning kəqmə mənisi bar, əlwəttə. «... meni urup tursun dəp Xəytanning bir əlqisi manga təksim kilinojan» — grek tilidə «Xəytanning bir pərixtis». «əlqi» wə «pərixta» dəganlər əməliyətə bir gəp.

12:10 «Qünki qağan ajiz bolsam, xu qaoqda küqlük bolimən» — Pawlus ajiz boləjində Məsihkə təhimu təyininidu, xuning bilən küqlük bolidu; həmmimizmu xundak boluximiz kərək.

12:11 1Kor. 15:10.

12:12 1Kor. 9:2.

12:13 «Mening bu ədalətsizlikimni əpu kəloqaysilər!» — «adalətsizlik» intayin kinayilik, həjwiş gəp, əlwəttə — bu səz Pawlusning ulardin həq ektisadiy yardım tələp kəlməy, ularoğa hux həwərnə həksiz yətküzgənlikini kərsitidu. Uning yukiridə əslətkinidək, u Korintta hux həwərnin hizmitidə boləjində, baxka jamaətlər uningəyə yardım pulini əwitip bərdi.

12:13 1Kor. 9:12; 2Kor. 11:9.

12:14 «Qünki izdiginim igilikinglər əməs, bəlki özünglərdur» — «izdiginim» — Injil, «Luka» 19:10ni kəring.

12:14 Ros. 20:33.

12:15 2Kor. 6:12.

lap qoydum!¹⁷ Əjəba, mən silərgə əwətkən adəmlərnin birərsi arkişik silərdin nəp aldimmu?!¹⁸ Mən Titusni silərnin yeninglaroqa berixkə ündidim wə yənə həliki kərindaxnimu uning bilən billə əwəttim. Titusning silərdin nəp elip bakқан yeri barmu? Biz ikkiylən ohxax bir rohta yürüwatmamduq? Bizning baskan izimiz ohxax əməsmikən?

¹⁹ Yaki silər əzəldin bizni «Ular aldimizda əzlrini aqlap keliwatidu» dəp oylawatamsilər? İx undak əməs. Biz pəkat Məsihdə bolup Huda aldida səzləwatimiz; kiliwatқан həmmə ixlar, i səyümlüklirim, silərnin etikadinglarni kuxux üqündur..²⁰ Qünki mən yeninglaroqa barəjinimda, silərnin ümid kiliqan yerimdin qikmay kəlixinglardin, əzümningmu silərnin ümid kiliqan yeringlardin qikmay kəliximdin, yəni aranglarda oqowoqa-jedəl, həsəthorluk, oqəzəp-nəprət, mənəmənqilik, təhməthorluk, oqəywəthorluk, təkəbburluk wə parakəndiqiliklər bolarmikin dəp ənsirəymən,²¹ — bu kətim silərnin yeninglaroqa barəjinimda, aranglardiki gunah sadir kiliq, taki bögüngə kədrətküzgən napakkik, buzukluk wə xəhwəniy ixlardin tehi towa kilmioqan nuroqun adəmlərnin səwəbidin Hudayim meni aldinglarda təwən kiliq qoyarmikin, xularning kilmixliri tüpəylidin matəm tutmay turalmaymənmin, dəp ənsirəymən..

Ahirki ağahlandurux wə salamlar

13¹ Bu yeninglaroqa üqinqi kətim berixim bolidu. «Hər bir həküm ikki-üq guwahqining aqozida ispatlinixi kerək»..²⁻³ Mən ilgiri ikkinqi kətim yeninglarda boləjinimda burun gunah sadir kiliqanlaroqa həm qaloqan həmminglaroqa xundak eytkən, həzirmu silərdin neri bolsammu kəytidin aldin'ala ağahlandurup eytmənki (silər Məsihning mən arkişik səzligənlikigə ispat tələp kiliq keliwatқininglar tüpəylidin), mən barəjinimda heqkimni ayimaymən; dərəwəkə mən arkişik səzləwatқан Məsih silərgə nisbətən ajiz əməs, bəli aldinglarda intayin kudrətlitkur; ⁴ U dərəwəkə ajizlikta krestlənən bolsimu, lekin Hudaning kudriti bilən yənəla həyat. Bizmu Uningda ajiz bolsakmu, Hudaning silərgə karatқан kudriti bilən, Uningoqa baqlinip həyat yaxaymiz..⁵ Əmđi əzünglarni etikadta barmu-yok dəp təxkürüp kərünglar; əzünglarni sinap bekinglar! Silər əysa Məsihning əzünglarda boləqanliқini (sinaktin xallinip kəlmisanglar!) bilip yətməmsilər? ⁶ Əmđi silərnin bizning sinaktin xallinip kəlmioqanliқimizni

12:16 «mən silərgə heq yük boləqan əməsmən; biraқ həligərlik kiliq, mən silərni bablap qoydum!» — bizningə bu yənə tapa-tənə, intayin kinayilik gəp. Pawlus Korintliklarni rohiy jəhəttin kuwwətliməkqi bolup, əzi ularning eynioqa barmay (Korintliklər bəlkim uning yərdəm-hizmitini rət kiliqan bolatti), bəli əzigə ohxax bəxkə kəyümqan kərindaxlarni əz ornioqa əwətti (17-ayətni kərüng).

—Ləkin bəxkilar muxu ayət: «bəzilər meni hiyligərlik kiliq, yəloqan səzləp, silərdin nəp ündürüwalidu, deyixip yürüdu» dəp tərjimə kiliidu.

12:19 «...silərnin etikadinglarni kuxux üqündur» — grek tilida: «...silərni kuxux üqündur». «Adəmni kuxux» toqruluk «Rimliklaroqa»diki kirix səznimu kərüng.

12:21 «Hudayim meni aldinglarda təwən kiliq qoyarmikin...» — «aldinglarda», bəxkə birhil tərjimisi «silər tüpəylidin». Bəlkim ikkila hil tərjimisi toqruridur. «...tehi towa kilmioqan nuroqun adəmlərnin səwəbidin Hudayim meni aldinglarda təwən kiliq qoyarmikin, xularning kilmixliri tüpəylidin matəm tutmay turalmaymənmin, dəp ənsirəymən» — Pawlus, korintliklarning tehi kət'ilyik bilən towa kiliq bəkmioqan gunahliri tüpəylidin yənə hijil bolup qəlimən, dəp ənsirəydu.

13:1 «Hər bir həküm ikki-üq guwahqining aqozida ispatlinixi kerək» — bu Təwratning səzi, xundakla Təwratteki wə İnjildiki muhim bir prinsiptur. «Qəl.» 19:15, «Mat.» 18:16, «1Tim.» 5:19ni kərüng.

13:1 Qəl. 35:30; Kən. 17:6; 19:5; Mat. 18:16; Yh. 8:17; İbr. 10:28.

13:2-3 «həzirmu silərdin neri bolsammu kəytidin aldin'ala ağahlandurup eytmənki... mən barəjinimda heqkimni ayimaymən» — «heqkimni ayimaymən»: Pawlus «1Kor.» 5-babta, eqir gunah sadir kiliqan bir xixi üsütidin «ətliri həlak kiliqinsun, xundak boləqanda rohi Rəb əysaning künidə kutkuzular, dəp Xəytənoqa tapxurulsun» dēgən həkümi qikəroqan. Pawlus muxu yərdə kəzdə tutқini, gunahқа patқан kixilər ohxax həkümə uqrixi mumkin, deməkqi.

13:4 «Bizmu Uningda ajiz bolsakmu...» — bu əjayib ibarə toqruluk «qoxumqə səz»imizni kərüng. «...bizmu Uningda ajiz bolsakmu, Hudaning silərgə karatқан kudriti bilən, Uningoqa baqlinip həyat yaxaymiz» — demək, rosullar sirtin kərioqanda ajiz kərüsimu (wə bəlkim əzlrini ajiz həs kiliqan bolsimu) u Hudaning Korintliklər arisida Əz kudritini kərsitidəqanliқioqa ixinidu, xuningoqa ixənqi kəmil bolup, «Biz xu kudrət bilən hizmitinglarda küklük bolimiz» dēgəndək bolidu.

13:5 1Kor. 11:28.

«Korintliklarğa «2»»

bilip kəlixinglarni ümid kiliṁən.

⁷ Silərning heqkandaq rəzillik kılmasliqınglar üqün Hudağa dua kiliṁiz; bu, bizning sinaktin etti dəp qariliximiz üqün əməs — hətta sinaktin etmədi, dəp qaralsaqmu, məyli — muḥimi silərning durus bolqanni kiliṁinglar. ⁸ Qünki biz həqiqətkə qarxi heq ix kılalmaymiz; nemila kilsaq u bəribir həqiqətni ayan kiliṁu, halas. ⁹ Qünki biz ajiz bolsaqmu, silərning küqlük bolqininglardin xadlinimiz. Xuningdək biz yənə xuningğa dua kiliṁizki, silər kamalətkə yətküzülgəysilər. ¹⁰ Silərning yeninglarğa bəroḥinimda Rəb manga oḡulitix üqün əməs, bəlki etiḡadni qurux üqün amanət kılqan həḡqıḡimni ixlitip silərgə kattıq kılḡukni kərsətməslikim üqün, mən silərdin yirəḡta bolqinimda muxularni yazdim.

¹¹ Əng ahirda, kərindaxlar, xadlininglar; kamalətkə yətküzülünglar, rıḡbət-təsəllidə küqəytilinglar; bir oy, bir pikirdə bolunglar; inaq-hatirjəmlıktə ətünglar; wə meḡir-muḡəbbət wə inaq-hatirjəmlıknıng Iḡisi Huda silər bilən billə bolidu. ¹² Bir-biringlar bilən pak seyüxlər bilən salamlıxinglar. ¹³ Barlıq muḡəddəs bəndilərdin silərgə salam. ¹⁴ Rəbbimiz Əysa Məsiḡnıng xapaiti, Hudaning meḡir-muḡəbbiti wə Muḡəddəs Rəḡnıng həmrəḡ-həmdəmlıki silərgə yar bolqay!

13:7 «bu, bizning sinaktin etti dəp qariliximiz üqün əməs — hətta sinaktin etmədi, dəp qaralsaqmu, məyli — muḥimi silərning durus bolqanni kiliṁinglar» — demək, Korintliklar rəzillıktin towa kılqan bolsa, Pawlus wə həmkarlırının hizmiti ünümlük, mewilik wə xəraplik kərünüxi mumkin — lekin Pawluska nisbətən, muḥimi Korintliklarning əzlrining roḡiy əḡwalidur. Bu nəḡayiti uluḡ söz toḡruluḡ «qoxumqə söz»imizni kərüng.

13:8 «Qünki biz həqiqətkə qarxi heq ix kılalmaymiz; nemila kilsaq u bəribir həqiqətni ayan kiliṁu, halas» — bu intayin əḡmiyətlik ayət toḡruluḡ «qoxumqə söz»imizni kərüng.

–Baxḡa birḡıl tərḡimisi: «Biz həqiqətkə zit ixlarni kılmaṡtin, həqiqət boyıqə ix kiliṁimiz kərək».

13:9 «Qünki biz ajiz bolsaqmu, silərning küqlük bolqininglardin xadlinimiz» — «küqlük» wə «ajiz» roḡiy tərapətə eytilqan, əlwəttə.

13:10 2Kor. 10:8.

13:11 «rıḡbət-təsəllidə küqəytilinglar» — muxu ibarə grek tilida bir söz bilənla ipadiliniṁu. «meḡir-muḡəbbət wə inaq-hatirjəmlıknıng Iḡisi Huda» — grek tilida: «meḡir-muḡəbbətnıng həm inaq-hatirjəmlıknıng Hudasi» — demək, U meḡir-muḡəbbət, hatirjəmlıq bərgüqi həm Əzi hərdaim meḡir-muḡəbbəttə wə inaq-hatirjəmlıktə turoḡuqi Hudadır.

13:11 Rim. 12:16,18; 15:5; 1Kor. 1:10; Fil. 2:2; İbr. 12:14; 1Pet. 3:8

13:12 Rim. 16:16; 1Kor. 16:20; 1Tes. 5:26; 1Pet. 5:14.

Koxumqə səz

2:11

«Xuning bilən Xəytan bizdin heq üstünlükkə erixəlməydu; qünki biz uning hiylə-mikirliridin bihəwər əməsmiz»

Bu səzlər Pawlusning: — «**Lekin silər kaysibirini məlum ix üçün kəqürüm kıləjan bolsanglar, mənmu həm uni xundək kıləjan bolimən; mənmu məlum bir ixni kəqürüm kıləjinimda (birər ixni kəqürüm kıləjan bolsam), mən siləni dəp Məsihning huzurida xundək kıldim**» degən bayanidin keyin kelidu. Kixilərnin undək kılıxi yaki xundək prinsiplar bizni kəndəkmu «**Xəytanning hiylə-mikirliri**»din kütüzidu? Xəytanning hiylə-mikirliri dərwəqə kəp, wə pəkət Hudaning Təwrat-Injilda hatiriləngən yolyorukliri həm pənd-hekmətlirini kəbul kıləquqılar, xundəkla xapaiti bilən ularoqa əməl kıləquqılarla xulardin halas bolalaydu. Pawlusning bu pozitsiyəsi Hudaning hekmətlirininin pəkət birinila kərsitidu, birək u intayin əhmiyyətlik bir misal.

Məsilən, Korinttiki jamaəttikilərdin biri oquq-axkarə wə üzlüksiz həlda gunah sadir kılıxkə baxlıqan. Pawlus yənə bu kixini əyibləydu, jamaət Pawlusning nəsihətiqə koxulup bu kixini jamaətnin sorunliridin wə həmrəhlikidin qikiriwetidu. Keyin muxu kixi towa kılıdu wə jamaət uning towa kıləjanlıqini həkikiy dəp kəbul kılıdu, xunga tegixlik həlda uni huxallik bilən arisioqa kayta alidu, dəyluk. Xundək əhwalda Pawlus ularning yenioqa kaytip kəlgininidə hərgiz: «Silər nemixkə muxu kixi həkikiy towa kıldimu-yok dəp meningdin heq məslihət sorimayla uni ibadət sorunliringlaroqa kaytidin kəbul kıldinglar?» dəp sorimaytti. Xundək pozitsiyə Hudaning adəmliridə bolsa gumahorlukni kərsitip, adəmnin iman-etikadini nabut kılıxi mumkin. Pawlus əksiqə: «Mən silər qikəroqan həkūmliringlarni ixənqlik dəp kəraymən, hərmətləymən — silər gunahkə petip kəloqanlikidin towa kıləjan məlum kixini kəqürüm kıləjan (yəni, uni jamaətkə kaytidin kəbul kıləjan) bolsanglar, mənmu muxu kixini kəbul kılımən» dəytti.

Andin Pawlus bu prinsipni həmmigə ortək kılıp: «Mən birsini əpu kıləjan (uni alakə-həmrəhlikioqa kaytidin kəbul kıləjan) bolsam, mən siləni dəp xundək kılımən» dəp tətbiqləydu. Biz buni xundək qüxinimizki, məlum bir adəm (Korinttiki bir adəm, dəyli) Pawluska nisbətən gunah kıləjan bolsa, u bu ixni bir tərəp kıləjinida muxu gunahning pəkət əzigə təgkən tərəplirigila əməs, bəlkı xu kixininin illətlirininin Korinttiki jamaətkə təsir yətküzgən tərəplirigimu kəngül bələtti. Əgər muxundək kixininin pəkət əzigə təgkən tərəpliridila əməs, bəlkı **jamaətkə (xundəkla hərəkəndək kixigə) təgkən tərəpliridimu** illətliridin towa kıləjanlıqioqa Pawlusning kəzi yətkən bolsa u uni kərinidax süpitidə kaytidin kəbul kılətti. Qünki xundək kılıx həmməyləngimu paydilik wə yaxı. U xunga jamaəttin əziningki əpu-kəqürüm ixlirida boləjan həkūm-pəmlirigimu ixinixni tələp kılıdu. Biz yənə xuni eytalaymizki, pəkət kəlbidə həkikətən Hudaning həlkəninin ojemini üzlüksiz, hərdəim yəp turidəjan bir adəm xundək enik wə roxən həkūmləni qikiralaydu (11:28ni kərüng). Xunga əzara ixənq wə hərmət bolsa, bəlgünqilik terioqudək yoquqləni tepix Xəytanoqa təs qüxidu.

«Korintliklarğa «2» »

4:11-12

«Qünkü Əysaning həyatı əlidiqan ətlirimizdə ayan qilinsun üqün, tirik qaloqan bizlər hərdaim əlümgə tapxurulmaqtimiz. Xuning bilən bizdə əlüm ixləwatidu, əmma həyat silərdə ixləwatidu»

Bizning hulasimizqə Pawlus muxu ayətlərdə «əlüm» toqruluk səzliginidə, pəkət hux həwərnı jakarlaydıqan uzun səpərlərdə pat-pat uqriqan əlümnıng həwpinila əməs, bəlki adəmning iqki dunyasiqə baqlıq rohiy «əlüm prinisipi»ni kəzdə tutidu. Oqurmənlərgə Pawlusning kəp hətliridə «əlüm»ni muxundak rohiy mənisiyə ixlətkənliki ayan bolsa kərək.

Biz muxu prinsipni Rəb Əysaning Əzining səzlidiridin təswirlərimizgə toqra kelidu: —(İnjil, «Mat.» 16:24-25)

«— Kimdəkim Manga əgixixni halisa, əzidin waz keqip, əzining krestini kətürüp Manga əgəxsun! Qünkü ez həyatini qutquzmaqçı bolqan kixi qokum həyatidin məhrum bolidu, ləkin Mən üqün ez həyatidin məhrum bolqan kixi ez həyatıqə erixidu».

Bu bayan yənə İnjil «Luqa» 9:23-24də biz üqün hatiriləngən: «**Kimdəkim Manga əgixixni niyət qılsa, əzidin keqip, hər küni əzining krestini kətürüp Manga əgəxsun! Qünkü kimdəkim ez həyatini qutquzimən dəydikən, qokum unıngdin məhrum bolidu, ləkin Mən üqün ez həyatidin məhrum bolqan kixi həyatini qutquzidu**».

Luqa muxu yərdə biz üqün Məsihnıng «hər küni» degən səzinimu hatiriləydu. Bu səz bizgə xuni roxən qiliduki, «ez krestini kətürük» pəkət adəmning kriziskə uqriqanda həyatining yənülükini burap pütünləy əzgərtkən qararila əməs, bəlki hərəküni qaytidin yengilinixi kərək bolqan birhil bəl baqlıxıdır.

Əmdi «**ez krestini kətürük**» degənni qandak qüxinix kərək? Oqurmənlərgə ayanki, «krestkə mihlax», «krestləx» Rim imperiyəsidi ki əng rəhimsiz wə azablıq əlüm jazasi bolupla qalmaq, yənə əng xərməndə jaza idi. Əlümgə məhkum kixi awwal pütünləy yalingaqılınip, urulidu, qamqılınip mazak qılınidu; andin adəttə əzi mihlinidiqan krestni əlüm jazasi məydaniqə mürisigə elip kətürüp apirixkə məjbur qılınidu; ahirda u axu kətürüp aparqan krestkə (puti wə kəli) mihlinip əltürülidu. Adəttə əltürülgüqi krestkə ikki-üq kün esilip azablinidu; hər kətim tinik alay deginidə u mihlanqan putini ming təsliktə tirəp tenini yuqiriqə kətürüxi kərək bolidu. Ahir berip u usuzluqtin (su berilmigən bolsa) yaki tinik elixkə (əzini yuqiriqə tirəxkə) maqdurı qalmaq əlidu. Rəb Əysa krestləngəndə pəkət altə saat iqidə Əz rohinı Huda'Atisqə tapxuruxi bilən əldi; bundak əlüm məjizə idi, qünkü U: «**Həqkim həyatimni məndin almaydu**» degənidi («Yh.» 10:18, yənə «Mar.» 15:44ni kərüng).

Əmdi «əzining krestini kətürük» degəndin, «əlüm jazasını qəbul qilixkə təyyar bolux» degən mənə qıqıdu. Muxundak səzlər əyni wəqıttə adəmlərnı qəqütkənidi həm həzir mu adəmlərnı qəqitiwətiş zərür. Əmma muxundak «əlüm» bolsa baxqılarnı «Hudaning düxmənlirini» dəp ez əlümi bilən əltürməkçı bolqan «xəhit»ning əlümi əməs; undak kixilər adixip bomba-miltıqlar bilən «Hudaning düxmənlirini əltürük bilən Allani hursən qilimən» dəp oylaydu. İnjildin bilimizki, «Huda məhir-muəbbəttur», həm U həttə düxmənlərgimu muəbbətni wə kəqürüm kərsitixni əmr qilidu, qünkü u barlıq insanlarnı səyidu, dəp bilimiz. Huda Məsihnıng dunyaqə kelixidin keyin məmin bəndiliridin həqqaqan baxkə adəmni əltürükni tələp qiloqan əməs.

«Korintliklaroqa «2»»

Yaq, «öz krestini ketürüx» «xeht»ning ölümi aməs; həm nadanlarqə krestsiman altun-kümxüxtin yasaloqan məlum bir buyumni boynioqa takax aməs. Kəp adəmlər muxundək nərsini «tiltumar» süpitidə takaydu. Undək kiliş Təwratning roxən əmrlirigə hilap. Birək hətta undək nərsə «tiltumar» dəp takaloqan bolmisimu, baxka kixilər uningoqa qarap «muxu Məsihgə ixəngənlər əzlrining apəttin qoşdilixi üqün tiltumarlaroqa ehtiyajlik» dəp oylaydu. Əlwəttə, ularning bizgə keriki yök; biz hərhalda takimaslikimiz lazim.

Huda bizdin öz ihtiyarimiz bilən ölümgə yüzlinixni bügün tələp kilsa, xuningoqa təyyarmubiz? Xundakla addiy ölümgə aməs, bəlkə Məsih üqün dəhxətlik, xərməndilik bir ölümgə yüzlinixkə təyyarmubiz? Etikədqilər üqün «ölümgə berix» undək kün (əgər kəlsə) əmriddə bir kətimla kelidu, əlwəttə. Əmma hər bir kündə birnəqqə yol kəz aldimizda turidu, biz ulardin talliwalimiz; yol talliwaləjinimizda Məsih hojayin bolamdu? Həyatimizda əzimiz padixahmu, yaki Huda padixahmu? Biz hər küni ətigəndə ornimizdin turup tirik Hudaqə: «Ata, muxu künni sanga tapxurimən! Sən haliqiningni manga kərsitip bərgəysən!» dəymizmu? Xundək kilişoqan hər bir kixi mol təjribilik bir həyatka kiridu; qünki Huda bizgə muhəbbət, məs'uliyət və həkkaniyət toqruluk əgətitxə baxlaydu. Baxkilaroqa muhəbbətni kərsitix, kəp əhwallarda öz həxişlirimizə «yak» deyixni tələp kilidu. Biz **«baxkildin ümid kəloqan muamilini ularqimu kərsitix»** üqün («Mat.» 7:12) əzimizning həxişlirimizdin wəz kəqip, əzimizgə pat-pat «yak» deyiximiz kərkə boluxi mumkin. Əgər biz hər küni «ahirkə kurbənlük»ni kilişkə təyyar bolsək, əmdi huxallik bilən öz həxişlirimizə «yak» dəgən birnəqqə kişikkinə kərarlarəqa kəlixkimu təyyarmiz. Öz həxişlirimizdin wəz kəqixlərni birhil «öz xəhsimizning ölümi» dēgəli bolidu, Pawlus muxu ayətlərdə «ölüm»ni xu mənisidə ixlitidu.

Əmdi kixilər pəkət öz nəpsini qəndurupla boldi kilsa nemə boptu? Kixilər nemə dəp xundək eoqir yolni talliwəlsun?

Birinqi səwəb, Huda dēgən Hudadur — U bizni və həmməni yaratqan, xuning tüpəylidin Uni səyüx və Uningoqa itaət kiliş kərkə. U bizni Əzi bilən yəkin əlakidə və həmrəhlikdə bolux üqün yarattı; bizdə Məsihning buningoqa mənəsiwətlik boləqan: **«Mən üqün öz həyatidin məhrum boləqan kixi öz həyatioqa erixidu»** dēgən kimmətlik wədisi bar. Xunga bu yolda yaxaxning nətişisi huxallik və bəhtkə toloqan bir həyattur. Məsihning krestlinixi milyonliqanlarəqa bəht və həyat yətküzgəndək, öz məmin bəndilirining hər kündiki kişik «əlxiliri», yəni öz həxiş-nəpsilirigə «yak», Hudaning kərsətmilirigə «makul» deyixlirimu zərriqilik dairidə baxkilaroqa bəht yətküzidu. Mundaq prinsip yaki «rohiy qanuniyət»ning biz səyğən, qəməni yəydiqan, dualirimizning obyektə boləqan kixilərgə əlahidə təsiri bar; Pawlus: **«Xuning bilən bizdə əlüm ixləwatidu, əmma həyat silərdə ixləwatidu»** dēgən muxu əjayib prinsip pəkət bizning baxkilaroqa oquq bir ixtə muhəbbət kərsətkinimizdila aməs, kəp baxka wəqitlarda inawətlik bolidu. Biz səyğən kixilərninq yənidə tursakmu, nəriddə tursakmu, hər kətim Hudaqə boysunəjinimizda, hər kətim Məkkəddəs Rəhka əgəxkinimizdə, hər kətim baxkilarni bərikətlik bolsun dəp öz həxişlirimizə «yak» dēginimizdə, əmdi xu qəqlərdə Məkkəddəs Rəh arkilik bizgə rohiy jəhəttə bəqlənoqan kixilərgə əlahidə bir bərikət biwasitə ekip bəridu. Muxundək bərikət Hudaning məmin bəndilirining həyatini janlanduridu, rohiqə məqdur yətküzidu (gərk tilidə «ənergialəydu» dēgən səz bilən ipadilidü), hətta biz səyğən əmma Huda tonumaydiqan adəmlirimizning wujudidə Məkkəddəs Rəhning hizmətlirini təzlitidu; bərikət məlum dərjiddə hətta ələmxumul jəmətkə ekip qikidu. Bu prinsip Hudaqə itaət kilişkə qanqilik zor türtkə-həl

«Korintliklarğa «2» »

5:14

«Qünki biz birsı hëmmäylän üqün eldi, xunga hëmmäylännimu eldi, döp hesablaymız»

15-ayəttə biz «hayat bolğanlar» toqruluk okuyimiz. Xunga addiy məntiqə bilən eytix kerəkki, yər yüzidiki bəzi kixilər əməliyəttə «hayat bolğanlar»din əməs — ölük yaki ölgən. Pawlus bu bayanni Məsihning muhəbbitining bizni hux həwərnı tarqıtıxqa türtkə bolğanlıqı bilən baqlıoıaqqa, «**hëmmäylän eldi**» dëgən səzlərnı Adəm'atining barlıq pərzəntlirining, jismaniy jəhəttə teni tirik bolqını bilən barlıq muhım jəhətlərdə, yəni rohka ait jəhətlərdə həqiqiy «ölgən» ikənlikini kərsitidu, döp qaraymız. Xunga ularning həmmisi hayatlıqning hux həwirini anglaxqa intayin mohtaj. «**Məsih hëmmäylän üqün eldi**» — yəni, öz rohimızda Hudani heq tonumioıaqqa «rohıy ölük» bolğan həmmimizni mənggölük hayatqa erixsun döp eldi.

«**Hëmmäylän eldi**» dëgən muxu bayan rosulning «Əf.» 2:1dä: «**Silə bolsanglar, kəbihlikliringlar həm gunahlırlinglarda ölgən bolup...**» döp eytkən səzığə ohxax. Bizning «Əfəsusluklarğa»diki bu ayət üstidiki izahət həm qoxumqə səzimizni kərüng. Bayanni xu mənida qüxənsək, təwəndə xərhiləydoıan 16-ayət bilən roxən munasiwiti barlıqını kərimiz.

5:16

«**Xuning bilən biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə tonumaymız; həttə biz Məsihni insanlarqə tonuoıan bolsak, buningdin keyin Uni yənə xundak tonumaymız**»

Bu səzlərnıng toluk mənisi həm əhmiyiti kışka səhipilirimızdin kəp həlkıp baridu; biz pəkət təwəndə addiy bayqıoıinimizni kərsitimiz: —

(a) «**biz buningdin keyin heqkimni insanlarqə** (yaki adəmning balilirining kəzqarixi bilən **tonumaymız**). «adəmni insanlarqə tonux» — biz Hudani tonup yetixtin burun adəmlərnı baıaləp kəlgən yolda baıaləxni kərsitidu, halas. Dəmək — Hudani tonuoıuqə biz uqratqən kixining məktəp kərgən kərmigənlikigə, əkillik yaki əkilsizlikioıa, talantlık yaki tədbirsizlikigə, küqlük yaki ajizlikioıa, öz millitimızdin yaki yat əldin bolğanlıkioıa; bay yaki kəmbəoıəllikigə, yukiri təbikilik yaki «tegi pəs»likigə, qıraylık yaki sətlikigə, muwəppəkiyət kəzanəoıan-kəzanmioıanlikioıa, ijtimaiy munasiwitining bar-yoklukioıa wəhəkəzəlarəqə qarəp bəha koyup kəlduk. Ləkin Hudani tonuoıanlar üqün muxundak ixlərnıng muhımlikı yok bolup qəldi; qünki biz əzgilərnı Hudaning kəzlıri arkilik kərgəndək, ularəqə Mukəddəs Rohning küq-kudriti bilən qaraymız. Arkə kərünüxi yaki «tegi» qəndəklə bolmisun, qəbiliyiti qəndəklə bolmisun, mal-mülükliri qənqilik bolmisun, hərbi kixi Huda təripidin yəkkə-yəgənə yaritiloıan wə Uning əldida ohxax kimməttə turidu; dəmək, hëmmäylän Uningə qimmətlıktur. Bizning hëmmäyləngə bolğan pozitsiyəmiz wə hëmmäyləngə kıləoıan muamilimiz ohxəlxlə məhir-muhəbbət kərsitix bolup əzgiridu; bizning hëmmäyləngə qarəp birinqi oyimiz (gunəhkar ətmüxlirimızdikidək) mən «Muxu kixidin qəndək paydilinaləymən?» yaki «Uningdin nemə nəp kərimən?» dëgənlər əməs; bəlkı (15-ayəttə kərsitilgəndək, Pawluskə həqiqiy muhəbbət bilən təsirləngən bolsak) ularəqə qarəp iq-bəqrimızda Rəbbimizgə: «Bu kixi tehi seni tonumaydu, ular rohıy ölük, hayatlıqning həwirini anglıxi kərək bolğanlar; mən uningə xu həwərnı anglaxqa wə qüxinıxkə qəndək yərdəm kıləy?» döp soraymız.

(ə) «**Həttə biz Məsihni insanlarqə tonuoıan bolsak, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymız**»

«Korintliklaroqa «2»»

Hət yeziloqan waqtida, Korinttiki jamaəttə wə Rim imperiyəsi boyıqə Əysa Məsih bilən jismaniy alaқıdə yaki munasiwəttə boloqan nuroqun tarқaқ kixilər bolsa kerək idi; bəziliri Uning bərgən təlimlərini öz kuliқi bilən angliqan, bəziliri kesəllərni saқaytқanliқini öz kəzi bilən kərgənidi. Bəziliri Uningoqa muhlis bolup əgəxkənidi. Yənə, xübhəsisizki, undaқ kixilər iqidə bəziliri muxu iqlar tūpəylidin mening Uning bilən bir munasiwitim bar dəp oylap, xundaқla Uni jismaniy kəzliri bilən kəriip baқmioqanlardin bəribir üstün turimən degənlər az bolmaytti. Məsih Əysa yər yüzidə turoqinida Uningoqa əgixixkə baxliqanlar tehimu xundaқ oylap ketətti. Əmma Hudaning Rohi kəlgəndə undaқ barliқ pərk-ayrimilar yoқap ketidu. Dərwəqə, Rəb Əysaning Öz muhlislerini birnəqqə kətim Uni tonumasliki tūpəylidin əyiblixi kerək idi. «Yh.» 14:8-20də hatiriləngən parangoqa qarang: —

«I Rəb, Atini bizgə kərsitip qoysangla, xu kupayə, — dedi Filip.

Əysa uningə: — Filip, silər bilən birgə boləqinimoqa xunqə waқit boldi, Meni tehiqə tonumidingmu? Meni kərgən kixi Atini kərgən bolidu. Xundaқ turuқluk, sən nemixkə yənə: «Bizgə Atini kərsətkəysən» dəysən?... ..Mənmu Huda Atidin tiləymən wə U silərgə baxkə bir Yardəmqi ata kəlidu. U silər bilən əbədgiqə birgə bolidu. U bolsimu Həqikətning Rohidur...

Azoqina waқittin keyin, bu dunya Meni kərməydu, lekin silər kərisilər. Mən həyat boləqanliқim üqün, silərmu həyat bolisilər. Xu kündə Mening Atamda boləqanliқim, silərnin Məndə boləqanliқingar wə Mənmu həm silərdə boləqanliқimni bilisilər...»

Muқəddəs Rohning öz roқimizda bərgən guwahliқi bilən biz «ixənq»ning dairisidin «bilix» dairisigə ətimiz. Bizning Məsihning toqruluk (Uning həwirini, demək) biliximiz kerək bolupla kəlməy, Uning Özini biliximiz kerəktur. Bundaқ ix (tonux, bilix) Məsih bilən hərқandaқ jismaniy munasiwət, hətta Uningoqa əgixip muhlisi bolux bilən hərgiz bolalmaydu, pəkət Muқəddəs Rohning wəhiyisi arқilik «qaytidin tuqulux» degən məjizə bilən bolalaydu. Hudaqə ming təxəkkür, muxundaқ imtiyaz pəkət Rəb Əysa yər yüzidə turoqinida jismaniy jəhəttin Uni angliqan wə kərgən, xundaқla Uni «insanlarqə tonuqan»larəqlə mumkim kəlinəqan əməs (demisəkmə bular əzi zor bir imtiyaz bolatti, əlwəttə), bəlkə Uningoqa etiqad kəlinəqlarning həmmisi üqün mumkin kəlinəqandur! Həmmimiz (kəzi bilən kərgənmu, kərmigənmu) Uni Rohta (Hudaning Rohida) hərқandaқ jismaniy munasiwəttin qəksiz qongқur dərijidə tonup yetələymiz!

6:9

«Biz tərbiyidə jazalanduқ-yu, əmma əlümgə məhkum kəlinmiduқ»

Pawlus bu kəsqə bayan bilən nemini kərsətməuq? U əzining wə baxkə rosullarning tartқan azab-oқubətləri toqruluk səzləwatidu, əlwəttə, əmma bu azab-oқubətlər həmmə etiqadqılar üqün nəmünə bolidu həmdə u eytқan həqikətlər Məsihning yolida azab tartқanlarning həmmisidə kəriuidu.

Grek tilida «tərbiyidə jazalanduқ» degən səz qanunning jazasını əməs, bəlkə atining öz balisioqa bərgən tərbiyisini kərsitidu. Birsə Hudaning Rohi arқilik Hudaning yengi həyatini qəbul kəlip, Hudaning ailisidiki əza boləqandin keyin, Hudani hursən kəlidioqan pak-muқəddəs turmuxni ətküzüxkə tolimu təxna bolidu; dərwərkə gunahkə kul kəlinəqan kona asarətlər uningda sundurulidu. Əmma daim degüdək barliқ kona illət-adətlər pütünləy yoқalmioqan bolidu, kona pozitsiyələr pütünləy əzgərtilmigən bolidu; undaқ əhwalda əjayib ix xuki, Hudaning tərbiyisi bəximizə qəxidu («Pənd.» 3:11, «İbr.» 12:1-13ni kəriung). Qaytilaymiz, bu «qanun jazası» əməs (birlə gunahning tegixlik jazası bolsa dərhəl dozahkə qəxürülxüxtin ibarəttur), bəlkə adəmmi

«Korintliklarqə «2» »

tüzütidioqan tərbiyidir. Bu tərbiyə hər türlük bolidu. Bəlkim əng azablıq pəqət wijdanda əsləp turoqan məslubiyətlərlərinə azabi bolsa kerək; bəzi wəqitlarda gunah sadir kıləqandin keyin, gərqə adəm özini kəqürüm kılinoqan dəp bilgən bolsimu, uning Hudaning Rohini azablanduroqanlikioqə baqlanoqan qongkur sezim wijdanida qalidu («Əf.» 4:30). Bəzi wəqitlarda tərbiyə kesəllik, hətta əlüm bolidu («1Kor.» 11:29-30 wə 5:1-5ni kərüng. Əmma bundak deyimiz, barlik kesəllikni Hudaning tərbiyisi, deginimiz əməs). Hudaning tərbiyisi əlüm bolsa, bu Uning rəhəmdillikida gunahkar adəmninğ tehimu kəp gunahlarıni sadir kılıxidin tohtitilixi həmdə jamaətninğ kəprək daqlardin saklinixi üqün bolidu; Uning danalığıda U həmməyləngə nisbətən u adəmni dunyadin ayriwetix əng yaxhi tədbir dəp qarar kıləqan. «1Kor.» 5-bab toqrısidiki izahətlirimiz wə «qoxumqə səz»imizni, yənə «1Yh.» 5:16ni kərüng.

Əgər birsi «əmriddə birlə kətim kəlgən» guwahlıq berix pırsitini qəldin bərgən bolsa, yaki dəhxətlik gunah sadir kıləqan, xundakla jamaətninğ guwahlıqioqə zor daql qıxürgən bolsa tərbiyilik jaza kəndək bolidu? İxlarni əsligə kəltürgüdək imkanıyət bolmisa nemə kıləquluk? 6:9diki ayətkə qarışanda, Pawlusning əzi xundak kərkunqluq rohiy qəkkə yetip barəqan boluxi mumkin — qünki u Pərwədigarning əqir tərbiyisini kərgən («**əlümgə məhkum kılınmiduk**», dəydu). Həmmimiz Hudaning tərbiyisini tetiximiz kerək — bolmisa biz «həramdin boləqan», Hudaning həkikiy pərzəntlıri əməs bolup qalimiz. Əmma Pawlus xu muhım tüp sawakni əgəndi — gərqə mən əqir tərbiyə astida bolsammu, tehi tirik tursammu, əmdi Hudaning meni tehi həyat kəlduruxida Əz məksiti bar; əhmiyətlik həm tegixlik hizmət bəribir meni kütməktə, dəp bilətti. Uningə nisbətən Hudaning uni taxlıwətmigənlikigə baxqə heq dəlil-ispət kerək əməs idi — pəqət uningda həyat bolsila, bu pakit uning ümidsizlənməy Hudaning yolida kələr kədəmni ümid bilən izdixi üqün kupayə wə türtkə idi. «**Biz tərbiyidə jazalanduk-yu, əmma əlümgə məhkum kılınmiduk**» — xungə aləqə basimiz!

Ianə toplax, jamaətninğ pulini baxqurux — bəzi prinsiplər (8-9 bab)

Pawlusning bu hetidə Yerusalemdiki kəmbəqəllər üqün qong ianə toplax toqruluk xunqə kəp təpsiliy orunlaxturuxlıri wə kərsətmiliri yeziklik boləqəqə, uning nəsihətliridin, pılanlıridin wə ixning yollıridin paydilinip bəzi prinsiplərini kəyta kərüximizgə toqra kəlidu.

(a) Biz baxqə yərlərdə eytkinimizdək, Pawlus bir kətimmu əzi üqün iktisadiy yardəm sorap bəqmioqan. Bəzi jamaətlər uningə pat-pat xundak yardəm qəlini uzatqini bilən, qaytlaymizki, u heqəqan muxundak tələp kılmiqan. Ləkin u pat-pat həjiti qıxkən baxqılar üqün xundak sorışqan. Əgər bğünki künlərdə Hudaning hizmitidə (bolupmu jamaətləri kuroqanda) küqlüklüki wə pidakarlıqlıki bilən «rosul» dəp ataxqə bolidioqanlıri bar bolsa (biz undak adəmləri intayin az uqrattuk), ularni pul tərəptimu ohxax ülgə kərsitixi kerək, dəymiz.

(ə) Hudaning yolida beqixlanoqan pulni, bolupmu jamaət toplioqan yaki ianə kılinoqan pulləri bir tərəp kıləqanda, az degəndə ikki, yaxxisi kəprək ixənqlik qerindaxlarıni uningə təng igidar kılıx kerək. Yənə əng yaxxisi, qerindaxlar təlim wə hux həwər yətküzüx hizmitidə bolmısın — qünki təlim berix yaki hux həwət tarkitix hizmitini toqra orundax üqün Rəb aldida kütüp dua kılıxta kəp wəqit tələp kılidu («Ros.» 6:2ni kərüng). Mumkin bolsa wəqti-wəqtidə jamaətkə yaki jamaətlərgə pulni kəndək ixlətkənlik toqruluk məlumat bərgən yaxhi.

(b) Bğünki künlərdə kəp jamaətlərdə Hudaning həlqining kirimininğ «əndin biri»ni əxrə-sədikə tapxuruxi kerək, degən təlim berilməktə. Bəzi qerindaxlar Təwratni (Musa pəyqəmbərgə

«Korintliklar oʻq» «2»»

qūxūrūlgən qanun)ni aldirap oqūp, Yəhūdiy hālk̄tin «ondin biri» tēlāp qilinoqanlikini kērtūpla, jamaattimu xundāq bolidu, degən hulasigē kēldi. Əməliyəttē bolsa Yəhūdiy hālk̄idin ūq hil «ondin biri» tēlāp qilinoqan. Bularning hāmmisini hēsablisaq jəmiy bolup kirimning 10%gē əməs, bəlki 23%gē yēkin kelixi mumkin. Əmma Pawlus wē hēq̄qaysi baxkā rosul hām Məsiḥ Əysaning Əzi «ondin biri» toq̄ruluk hēq̄kandāq tēlim bərgən əməs. Pawlus bu hetidē: «**əz kenglidē pūkkiniqē bərsun**» — dēydu. Uning tēkitlēydioqini sādikiḡning qanqilikidē əməs, bəlki uni bərgūqiniḡning pozitsiyəsidadē idi. «**Hər adēm hēq̄ kıynilip qalmay yaki məjbūrən əməs, bəlki əz kenglidē pūkkiniqē bərsun; qūnki Huda huxallik bilən bərgūqini yahxi kēridū**» (9:7).

Buni degini bilən, Injilda sādikā-həyrhahlik toq̄ruluk berilgən tēlim xuki, etiḡadqiniḡ əz **barliki** (yəni pul-bisat, wāqit-dəsmayə, talant-qābiliyətliri) Rəbkə mənsub, əzini bolsa bularning wāqitlik oqojidari, halas, dēp qārixī kerək («Luḡa» 16:12). Ixəngūqi bularning **hāmmisini** ixkā selix qārarioqā kelixi kerək wē wākti kēlgəndē Iḡimizgē ular toq̄ruluk hēsab tapxuruxi kerək. Kiskisi, hāmmisini Hudaning qolioqā tapxuroqan bolsaq, Uningdin bularning hāmmisigē yahxi oqojidarlik qilixkā danalik sorisak, əmdiliktē sādikā, həyr-sahawət berix bu danalikning bir qismi bolidu, əlwəttē. Biz pəkət xuni qoxup eytimizki, «**hāmmidin oqūq qolluq Bərgūqi**» boləqan Huda bilən billē mangoqan kixilər bəribir ahir berip Uningoqā ohxax «oqūq qolluq» dēp bilinidu.

Pawlusning «mahtinix»i, guwahliki wə «əhməklik»i toq̄ruluk

Oqurmənlər keyinki bablarda (10-12) Pawlusning «mahtinixning kerəkliki»ni tiləqā aloqinioqā, xundāqla əzining undāq qiləjinida «əhməklik» dēp təswirlənginiḡə həyrən qelixi yaki səl qaymukup qelixi mumkin. Korinttiki jamaət əz arisida əzliniri «rosullar», hətta «qaltis uluq̄ rosullar» dēp atap, Hudaning məmin bəndiliridin payda ūndürgūqilərninq yaloqanqilikini həkikiy rosullarning turmux istilidin pərḡ etəlixī ūqūn, Pawlus əzi toq̄ruluk — yəni Hudaning uni qandāq ixlətkini, uning qandāq eoḡir sināqlar, japa-muxəḡḡətlər wə azab-oqubətlərdin etḡküzgənliki toq̄ruluk səzləxkē məjbūr boldi. Muxundāq atalmix rosullarning Pawlus wə hāmkarliri bilən hēq̄kandāq selixturoquqlıki yōq̄ idi; Pawlusning guwahliqini oqūoqan hərḡandāq obyektip oqurməngē ularning yaloqan poqilikliri ayan bolatti. Pawlus birnəqqē tərəplərdē əzi hām hāmkarliri toq̄ruluk guwahlik beridu: —

- (a) ularning hizmitining pakliki wə «sūpsüzük» sūpiti (4:1-2);
- (ə) Huda ularning bexidin etḡküzgən, xundāqla ularni sinioqan nuroqunlioqan azab-oqubətlər (6:3-10);
- (b) bu yaloqan «qaltis uluq̄ rosullar»oqā ohximaydioqan, uning əzini hēq̄kim bilən selixturmeydioqan aditi (10:12-13);
- (p) uning ulardin iḡtisadiy yārdəm tēlāp qilmaydioqan hizmət istili (11:5-13);
- (t) u kündin-kūngē yūzləngən həwplər (11:16-27);
- (j) uning ūzlüksiz hāmmē jamaətlərninq qongkur oqemini yəydioqanliki (11:28-29);
- (q) Huda əzigē amanət qilioqan mol wəḡiylər (12:1-5);
- (h) hizmitidē kērsitilgən kēp karamətlər wə məjizilər (12:11-13).

Bularni eytkini bilən, Pawlus bularni bayan qilixni «əhməklik» dēydu. Hāmmisi həkikət boləjini bilən, wāqit sərḡ qilip əzi toq̄ruluk səzləx əzigē nəprətlik ix idi; uning pūtkūl wujudining qizəjinliki bolsa əzining hōquki yaki hizmitining kəng dairiliri əməs, bəlki Hudani jakarlaxtin ibarət. Jamaətlər uning hōquqini tonup yetip qəbul qilioqan bolsila, u bularni ispatlaxkā wāqit sərḡ qilmay, Məsiḡning xan-xərp̄lirini ayan qilixkā baxlioqan bolatti; Huda

«Korintliklarğa «2» »

uni däl xu ixka qaqiroqanidi. Lekin biz uning öz hizmiti wä ezining ixliri toqıruluk muxu tärıkıdä sölxläxkə məjbür bolóqanlıkı tüpəylidin qongqur minnətdarmız; qünki birinqidin bu bayanlar həkikiy hizmətkar wə həkikiy rosulning kandaq ikənlikini kərsitidu; ikkinqidin, bir rosulning kandaqtur bir «hasiyətlik adəm» əməs, bəlki bizdək insan bolóqanlıkı ayan kılınidu. Xuning bilən bizlər pəkət «sapal idixlar» (4:7) bolsakmu, bu bayanlardin Hudaning həmmidin kimmət gəhiri, yəni Məsihning baylıqlirini biz arkilikmu ayan kılıxka layik kəriximu mumkin, dəp ilham alimiz (4:5-7).

Biz qoxup eytip ətimizki, əgər jamaətlər Hudaning Mukəddəs Kitabta wəhiy kılinoqan sawak-kərsətmilirigə kulak selixning orniqə pəkət adəmlərnin «hayajanlandurididoqan guwahlikliri»ni anglaxka kəp wakıt ixlətsə, ularmu «əhməklik» bilən xuoqullanóqan həsablınıdu.

Məsihning rosullirini tonup yetixning wə ularning hókukini qobul kılıxning muhimlikı

Biz yukirida Pawlusning «əhməklik kılıp», ezining rosullik hókukini təstiklioqanlıkı üstidə tohtalduk. Əmdi ««rosulluk hókuk»ni qobul kılıx nemixka xundak muhim?» dəp sorisak paydilik bolıdu.

Buni təxşürux üqün Məsihning rosullirioqə eytkən sölzlrini kayttidin okuximizóqə toqra kelidu. Awwal Petrusning Əysani «Məsih» wə «Hudaning Oqlı» dəp etiqadini etirap kılóqanda, Məsihning uningóqə eytkən sölzlrigə karaymız: — Injil, «Mat.» 16:15-19: —

«U (Əysa) ulardin:— Silərqu? Silər Meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi.

Petrus dəpmu ataloqan Simon:— Sən mənggü hayat Hudaning Oqlı Kutkuzóquqi-Məsih ikənsən, — dəp jawab bərdi.

Əysa uningóqə: — Nemidegən bəhtliksən, Yunus oqlı Simon! Buni sanga axkarilioquqi ət igiliri əməs, bəlki ərxtiki Atamdur. Sanga xunimu eytayki, sən bolsang Petrus [məni «tax»]. Mən jamaitimni bu uyultax üstigə kırımən. Uning üstidin təhtisarənin dərwasiliri [(ölümning küqi)]mu oqalıb keləlməydu. Ərxning padixahlikining aqquqlirini sanga berimən. Sening yər yüzidə yol koymioqanliring ərxtimu yol koyulmioqan bolıdu; sening yər yüzidə yol koyóqanliring ərxtimu yol koyulóqan bolıdu, — dedi».

Muxu yərdə biz Rimdiki Katolik «papalıqı»ning «rosul Petrus Rimdiki tunji papa bolóqan» həm «Petrustin tartip «Hudaning jamaiti «papa» üstigə ul selinoqan halda əskən» degən kupurluk yaloqan bimənilikigə rəddiyə berixka kəp wakıt ixlətməymiz; pəkət xuni dəymizki, muxundak səpsəta Əysanın 18-ayəttə hatiriləngən sölziri bilən yokka barawər kiliwetildi: «**Sən Petrus** (grek tilida «kiqik tax» degən mənida) **wə mən bu uyultax** (grek tilida «petra», yooqan bir qorəm taxni kərsitidu) **üstigə jamaitimni kırımən**». Kiqik bir tax «petrus» hərgiz yooqan tax «petra» bolalmaydu. Heli roxənkı, «petra» degən söz («ayalqə rod»ta bolóqaqka): —

(a) jamaətnin uli Petrusning etirap kılóqan etikadi, yaki;

(ə) Məsihning Əzi jamaətnin ulidur.

Biz Məsihning səzinin məni «toqıruluk birinqi kəzkaraxta bolimiz, demək, Məsihning jamaiti etiqad degən uyultaxning üstigə qurulmakta; bu etiqad insandin kəlgən əməs, bəlki Huda'Atadin wəhiy arkilik kəlgəndur (17-ayətni kəring), dəp karaymız. Petrusning jamaətlərgə yazoqan birinqi hetidiki buni eniklaydidoqan sölzlrini kəring («1Pet.» 2:4-9).

«Korintliklaroqa «2»»

Xunga Petrus ozi **jamaätning uli amäs**. Hälbuki, buningdin enik körünüp turuptuki, Rəb Əysa bu wəkədə uningəja həkikiy bir hil hōkukni, yəni «**ərxning padixahlıqıning aqquqlıri**»ni tapxurdi. Petrusning roli, adəmlər Hudaning padixahlıqıja kiridiqan ixiklärni aqquqi bolidu. «Rosullarning paaliyätliři»diki hatirilärdin däl muxu ixni körimiz: —

(a) Petrus Yerusalemda, dunyaning bulung-puqqaqlırıoqiə boləjan, «orma heyti»ni təbrikləxkə yioqləjan Yəhudiylaroja Hudaning padixahlıqıja kiridiqan ixikni «pəyoqəmbərlik səzliri» bilən aqti («Rosullarning paaliyätliři» 2-bab); qünki u: Hudaning «yengi əhdə»si «**Rəbbimiz Huda Əzigə qaqırojan kixiləarning həmmisigə**» jümlidin «**silər wə siləring əwladlırlıqlar həmdə dunyaning bulung-puqqaqlırıda yaxawatqanlarəja**» eqildi, dəp jakarlıdi. Hudaning Rohi uning arkiplik səzləp «ixik aqti».

(ə) U Yuħanna bilən Samariyə xəhıridiki etiqađqılaroja (ulärni «xaləut Yəhudiylar desəkmü bolidu) Muxəddəs Rohni qəbul kılıxi üqün ixik aqti («rosullarning paaliyätliři» 8:14-17ni körüng).

(b) Huda «yat əllər» (Yəhudiylar əməslər)gə etiqađning ixikini eqix üqün uni ixlətti («Rosullarning paaliyätliři» 10-bab).

Bularning həmmisi İnjiłdiki Luqa wəhiy bilən yazəjan «Rosullarning paaliyätliři» degən kışimning bexida yeziləjan səzigə mas keliđu: —«**Hərmətlik Te'ofilos, dəsəlpki bayanımda, Əysanıng ix kılıxta wə təlim berixtə baxlanəjan... barlıx ixliri toqruluk bayan kıləjanidim**» (1:1).

Əstayidil okurmənlər dərhal Luqanıng birinqi tarihini (İnjił, «Luqa») pəkət bir baxlinixning bayanıla, halas, dəp bayqaydu. Gərqə Rəb Əysa asmanəja qaytqan bolsimu, Luqa hazır yazmaqı boləjan kışim («Rosullarning paaliyätliři») Rəb Əysanıng «ix kılıxı»i həmdə «təlim berixı»ining dawamini bayan kılıđu, deməqı — dərwekə uni yazəjan. Əmma Məsiħning hazır «ix kılıxı»i wə «təlim berixı»i Uning insaniy teni arkiplik əməs, bəlki «U tallıəjan rosullar» wə «Uning teni boləjan jamaət» arkiplik, Muxəddəs Rohning ilħami wə küq-kudriti bilən bolidu. Xuning bilən bu kışimning namini «Əysanıng ixliri wə təlimlirining dawamı» dəp qoyuxkə bəlkim toqra kelətti (Luqa bu kışimni yezip ikki yüz yildin keyin uningəja «Rosullarning paaliyätliři» degən nam qəxulojan).

Biz muxu yərdə: «Kixilər Petrusning Muxəddəs Rohning ilħami bilən «orma heyti»də eytkən səzlırini rət kıləjan bolsa, Huda buningəja qandaq karaytti?» dəp sorisak bolidu. İkkilənməy jawab berimizki, ular (Petrusning aqzi arkiplik eytiləjan) Məsiħning Əzining səzini rət kıləjan bolatti. Qünki U Petruskə Əzining səzləx hōkukıni amanət kıləjanidi. Bu əlwəttə həm adəmi kərkitiđiləjan ləkin yənə intayin əjayib ixtur. Petrustin Pawlusqıqə barlıx rosullarning guwahlıqlıridin əzlırini gunahlık adəmlər, əmma Məsiħ tərıpidin qakiriləjan wə Uning tərıpidin gunahđin kutquzuləjan dəp bilgən, dəp bilimiz. Yənə kelip biz xuni bilimizki, ular gunahđin kutquzuləjan bolsimu (gunahđin kutquzuləjan barlık adəmləring wujudida boləjandək), gunah sadir kılıx mumkinqılıki ularda tehi məwjut idi. Ular «mukəmməl adəmlər» əməs idi («Fil.» 3:12ni körüng). Hälbuki yənə bir tərəptin ular hərhalda Məsiħ Əz hōkukıni amanət kıləjan adəmlərmü idi.

«Korintliklarğa «2» »

Biz Rəb Əysa rosullirioğa ahirki eytkən sözlərni uqux üçün Injildiki «Yuhanna» kışmining 14-16-bablırioğa azraq kəraylı. U xu qaoğda ularoğa Muxəddəs Rohni qobul kilişning mutlək zəruriyiti toqruluk eytti. Məsih Əzi ularoğa taxkiri munasiwəttə nemə boləjan bolsa, Muxəddəs Roh ularoğa roh-kəlbidə ohxax bolidu — yəni «Təsəlli Bərgüqi», «Mu'allim», «Yardəmqi», «Riəbətəndürgüqi» bolidu. Məsih, «Təsəlli Bərgüqi»ning hizmət kiliş Mən Əzüm silərgə bu qaoşiqə əgətkimdin kəprək əgitidu, dəydu: —

(«Yh.» 12:16-15)

«Silərgə eytidiojan yənə kəp səzlim bar idi; ləkin silər ularni həzirə kətürəlməysilər. Ləkin U, yəni Həkiqətning Rohi kəlgəndə, U silərnə barliq həkiqətkə baxlap baridu. Qünki U Əzlükidin səzliməydu, bəlki nemini angliəjan bolsa, xuni səzləydu wə kəlgüsüdə bolidiojan ixlərdin silərgə həwər beridu. U Meni uluəşlaydu; qünki U Məndə bar boləjanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu. Atida bar boləjanning həmmisi həm Meningkidur; mana xuning üçün Mən: «U Məndə bar boləjanni tapxuruwelip, silərgə jakarlaydu» dəp eyttim».

Mana bu Rəb Əysaning Əz rosullirioğa yər yüzidə bərgən təlimidə həmmə əgətməkqi boləjan ixlərnə **tehi əgitip boləjan əməs**, degən roxən bayanidur. Addiy səwəb xuki, **«Silər ularni həzirə kətürəlməysilər»** — ular tehiqə əzining əjizlikini wə ixənqışzlikini tonup yətmigən adəmlər — ular yənə «əzigə tayanəjan», insanlarqə kəzkaraxlarda bolup insanlarqə oylaydu. Ular pəkət əzlining Məsihgə əgixixtə mutlək iktidarsiz ikənlikini bilip yetixi kərək idi. Məsih kəloğa elinəjan, sorakqə tartiləjan wə krestkə mihlanəjandila andin ular bu nuqtini qüxinixkə baxlaydu, xundakla «ustazimizning teximizdə əməs, iqimizdə məkən kilişioğa mohtajmiz» dəp bilip yetətti. Xu qaoğda ular Muxəddəs Rohni qobul kilişkə təyyar bolətti wə Rəb munu yərdə wədə kilişinidək, Muxəddəs Roh ularning qüxənqlirini əzgərtip, ularni **«barliq həkiqət»**kə yetəkləp əgitidiojan bolidu. Həq rəddiyə bərgüşizki, Roh ularoğa əgətkən karamət ixlər dəl Məsihning əlüm wə tirilixining toluq mənisini, Hudaning jamaət toqruluk mənəggülük pilanini, Məsihning dunyaoğa kaytip kəlixini wə yəngi əsmən-zəminni əz iqigə aldi; bular dəl Injildiki rosullarning jamaətlərgə yazəjan məktupliridə hatiriləngən əjayib wəhiylərdin ibarət. Bu məktuplər dəl xu jamaətlər təripidin biz üçün saklanəjan bolup, Injil dəl bu məktuplər (Petrus, Yəqub, Yəhuda, Yuhanna wə Pawlusning məktupliri)din wə Əysaning tərijimiəhəli hatiriləngən «Tət Bayanqi» (rosul Matta, Markus, Luğa wə rosul Yuhanna)ning bayanliridin tərkib tapidu.

Xunga jamaətkə nisbətən hərbiə rosulda Rəb Əysadin tapxurulojan təlim bərix həkuki bar idi, bu təlimlər Injilda biz üçün saklanəjan hətlərdə tepilidu dəp bilip yetix intayin muhim; demək, həmmə etiqadqılar bularning barliqini Rəb Əysaning Əzidin kəlgən dəp etirap kiliş ularoğa toluq boysunuxi zərür. Xundak kilişni rət kiliş Huda bilən kərxilixidiojan kupurluqtur.

Gəhi wəqitlarda biz niyiti yaxhi əmma yoldin adixip kətkən, «biz pəkət Əysa Məsihning tət tərijimiəhalida biz üçün hatiriləngən səzligə boysunimiz — Petrus, Yəqub, Yəhuda, Yuhanna həm Pawluslar bolsa, ular pəkət insan, ularning məktupliri pəkət əzlining pikirliri, halas» dəydiojan kixilərgə yolukup qəlimiz. İxinimizki, biz bundak pikirdə boluxning nədanlik, həttə hətərlək əzitkuluk ikənlikini ispatlax üçün yətərlək səzliduk. Kimdikim Məsihning «tət tərijimiəhəli»də hatiriləngən səzligə ixəngən bolsa, Uning rosullirining məktupliridə hatiriləngən səzlinimu ohxax həkukqə igə dəp qobul kiliş kərək.

Biz həzir, hərbiə kimmətlik həkiqətni əz iqigə aləjan üq bayan (13:4-7) üstidə tohtilimiz: —

«Korintliklaroqa «2»»

(1) 13:4

«U dərəcə ajizlikta krestlängən bolsimu, lekin Hudaning kudriti bilən yənla hayattur. Bizmu uningda ajiz bolsakmu, Hudaning silərgə karatқан kudriti bilən, Uningoqa baqlinip hayat yaxaymiz».

Bu bayan bizni Rəb Əysa Məsihning krestlänginidə nemə ixlarning həqiqətən yüz bərgənlikining tehimu qongqur eqilix imkaniyiti bilən təminləydu; u qongqur bir sirni öz iqiğə alidu, dəp qaraymiz. Bu sir üstidə muxu yərdə pəkət kiskiqə tohtilimiz. Əməliyəttə bu sir əzi yuqiriki abzaslarda eytkinimizdək, Məsih Əysaning: «**Muqəddəs Roh Məndə bar bolojanni silərgə yətküzüp ayan kilidu**» degən wədisidin qikқан wəhiylərnin bir obdan misalidur.

Pawlus Rəb Əysani «**ajizlikta krestlängən**» dəydu; biz Rəb Əysa yər yüzidə kılqan barlik hizmitidə Muqəddəs Roh tərəpidin zor küq-kudrət bilən «məsih kılinoqan» desək hata bolmaydu, əlwəttə (məsilən, «Luqa» 4:14 wə «Ros.» 10:38ni kəring). Biz baxka yərlərdə eytkinimizdək, U (Atisining əmri bolmisa) Əzining hudalik kəq-kudritini heq ixlətkən əməs, bəlki insan süpitidə Muqəddəs Rohning kuwwətləndürüx həm küqləndürüxliri bilən barlik məjizilərnı yaritatti wə təlim berətti. Əmisə Uning əng uluq hizmiti, yəni krestkə mihlinip kurbanlik boluxı toqruluk «**U ajizlikta krestlängən**» dəp oqux adəmnı həyran qalduridu. Xu qaoqda muxu «zor küqləndürüx» nədə bolojandu?

Biz Əysaning krestkə esiloqan qaoqdiki: «**I Hodayim, i Hodayim, nemixka meni taxliwəttin?!**» degən dəhxətlik warkirixidin Uning xu pəytə yaloquz ikənlikini bilimiz. Həqiqiy yaloquzlukta idi — U Huda'Atisi tərəpidin waz keqilgən — qünki U biz üqün gunah kətürməktə idi; Pawlus 5:21də eytilojandək U xu qaoqda əməliyəttə «**gunah**»ning əzi kılinoqan. Barlik yar-yələk, barlik təsəlli, muhəbbətning barlik bexarətliri, barlik yorukluk, barlik küqləndürülux Uningdin kətkənidi — bizning gunahlırimizni U yaloquzla, insanlikining mutlək həm toluk ajizlikida kətürdi; xundak kılıp, heq riqbətsiz, heq türtkisiz bolup, həttə İbrahimning İshakni kurbanlik kılıxka təyyar bolojan iman-ixənqidin ming həssə sap iman-ixənq bilən U ahıroqıqə Əzining həkkanıyliki wə Atisoqa baqlanoqan sap wə toluk, mukəmməl muhəbbitini əzgərtməy, ajizlaxturmay saklap kəldi. «**Hudaning kudriti bilən yənla hayattur**» — əhwal kəndəksigə baxkıqə bolsun? Huda xundak mukəmməl Boluquqini əlumdə qaldurup tirildürməy qoyarmidi?! Uni «Uning ong yenida olturoqzmay» turalamti?!

Kədirlik aka-uka, aqa-singllirim (silər uni qobul kılqan bolsanglar), əzünglarning wə meningmu roh wə kəlbimizni Əz Rohı arkilik makan tutquqı Əysadur! Əmdi bizgə yənə nemə ix mumkin bolmisun?

Pawlus yənə «**bizmu uningda ajiz bolimiz**» dəydu. Bu bayanmu adəmnı həyran qalduridu. Əmma biz bu həttiki «ajizlikning bərikətliri» toqruluk baxka səzlərnin yorutuxliri bilən uni asanraq qüxinələymiz. Huda bizni küqlük ər-ayallar kılmaqçı bolsa (xundak kılıxni halaydu), əmdi Uning əwwal bizni ajiz kılıxioqa toqra kelidu. Demək, U əwwal əzimizning iradisining wə əkil-idrakining küqsizliki, tayanqsizliki wə əhməklikini əgitixi kerək. Pəkət xundak bolojandila andin biz həqiqətən Uningoqa tayinxka baxlaymiz wə Pawlus bilən təng: «**Hudaning silərgə karatқан kudriti bilən, Uningoqa baqlinip hayat yaxaymiz**» deyələydiqan bolimiz.

«Korintliklarğa «2» »

(2) 13:7

«**Silerning heqқandақ rәzillik kılmaslıқınglar üqün Hudağa dua kılımız; bu, bizning sinақtın ötti dәp қarılıxımız üqün әmәs — hәtta sinақtın өtmidi, dәp қaralsақmu, мәyli — muһimi silerning durus bolоqanni kılıxinglar**».

Bu аyәt üstidә biz pәkәt kışkıqә xuni bayқaymızki, uningda «muһәbbәtning qәksizliki» kәrünüdә. Pawlus jamaәtni xunqә kızıqın sәyidiki, gahı waқıtlarda әzini wә uningğa kelidiqan in'amni pütünләy untup ketәtti, desәk axuruwәtkән bolmaymız. Uning pütkül nәziri baxқılarning bәrikiti, yәni mәnggүlүk bәrikiti üstigә selinoqan. U әzi üqün Hudaning һәмrahlıқidiki һayatoğa erixkән; lekin baxқılarning xu һayatning xan-xәripigә kirixkә baxlıqinida uning xadlıқı tolduruloqan bolidu. Bu nijatning xadlıқini u әzidә қalduruwalmay, baxқılar bilән ortak bәһrimән bolux zәrür dәp қaraytti. Yüқirida nәқil kәltürүlgән, әysaning Hudaning yolida adәмning «**өz һayatini pida қilix**» toqrisidiki sөzlirigә қaytidin қarang («Luқа» 9:24). Dәrwәqә, Pawlus xu dәrijidә «**өz һayatini pida қilоqan**»ki, u «pәkәt silә Huda bilән durus munasiwәttә bolsanglar, silәrdә bәrikәt bolsila, әzüm nemә bolsam pәрwayım pәlәk», degәndәk bolidu. Yәnә 9-ayәtni kөрүng: «**Qünki biz әjiz bolsақmu, silerning küqlүk bolоqininglardin xadlinimiz!**».

Biz Pawlusning muxu kәnglidiki pozitsiyisini yәnә «Rim.» 9:1-5dә hatirilәngән duasida wә Musa pәyoғәmbәrning Israil üqün bolоqan, «Mis.» 32:30-32dә hatirilәngән duasida bayқaymız. U pozitsiya, әlwәttә, bizning bәrikәtkә eriximiz üqün bizni dәp lәnәtkә kelixқа tәyyar bolupla қalmay, һәқіqәtән lәnәtkә қalоqan Mәsiһning bizgә baqlıqan muһәbbitining jәwһiridur («Gal.» 3:13-14).

(3) 13:8

«**Qünki biz һәқіqәtkә қarxi һeq ix қilalmaymız; nemila қılsақ u pәkәtla һәқіqәtni kәrsitidu, halas**»

Pawlus мәyli ixlar nemә wә қandақla kөрünsun, һәmmә ixlar әyni petidә, yәni һәр kәngүlning һәқіqiy mәқsiti, һәр һәrikәtning түpki түrtkisi ahir berip ayan қilınmay қalmaydu dәp obdan bilәtti. Bu ayan қilınix bu dunyada bolmisa Mәsiһ yәр yüzigә қaytip kәlginidә qоқum bolidu. Әlwәttә, Junggoda wә Ottura Asiyadiki baxқа yәrlәrdә undақ kәngүldiki addiy eniklik az uқraydu. Birnәqqә yüz yildin beri nemә ixning һәқіqәtliki bolsa pәkәt xamalning қaysi yөнilixкә qıққанliki bilән bekitilip kәlgән, halas. Yengi һөкүмәt yaki һөқүк baxқа ixni һәқіqәt dәp bekitсә, һәmmәylән «tegixlik bolоqan»оға ixinip ketidu. Lekin «һәқіqәt degән һәқіqәttur», wә ahirida hәtta u uningğa әng kәttik қarxi bolоqanlarning yүrүx-turuxliri арқılıқmu ispatlinidu. Yekünki enik misallar көp. Hәmmigә mәlumki, nuroqun insaniy pәlsәpilik uқumlarning asasi «Insanning tәbiiti asasән yahxi» degәnliktur. Demәk, «Yoldin qıққан kilmixlar bolsa yaki ijtimaiyәtkә ziyan yөtküzidіoqan illәtlәr bolsa ularning һәmmisini bilim wә maarip bilән түzәtkili bolidu» dәydu. Әmma pütkül Asiyadikilәrning қaysisi һazir «insanning tәbiiti asasән yahxi» dәp (birәsi birәр қetim xuningğa ixәngән bolsimu) ixinidu? Qünki әslidә mundaқ pәlsәpә dogmilirini әng kәttik tәrәјibat қilоqanlar dәl әzlridin burunқılardin yәnә tehimu qiriklixip kәtkәnlәrdin bolоqandur. Tәwrat-Inјilning «barlıq insаnlar gunаһқar» degән guwahlıққа әng қarxi turoqanlarning әzi buningğa әng roхәn wә қayil қılarliқ guwahqı bolup qıқti!

«Korintliklaroqa «2»»

«Qünki biz həqiqətkə qarxi heq ix qılalmaymiz; nemila kılsaq u pəqətlə həqiqətni kərsitidu, halas!»

Korinttiki jamaət Pawlusning hetidiki sözlərni qəbul qılıp qulaq saldimu?

Korinttiki jamaət Pawlusning hetidiki sözlərni qəbul qılıp, arisidin axu rəzil «sahta rosullar»ni qoşliwətti wə Pawlusning jekiləxlirigə qulaq saldı, dəp adəmnı xad qilidioqan hulasigə kəldük. Muxu hulasini kərsitidioqan tət parqə ispat bar: —

(1) Ular uning ianə tooqrulux bəloqan ətünüxlirini qəbul qılıp ianini Yerusalemdiki kəmbəoqəl etikədqilaroqa əwətti («Rim.» 15:26-27).

(2) Pawlus keyin Korintni «üqinqi kətim» yoqlax üqün Gretsıyigə barəqan wə xu yərdə üq ay turdi («Ros.» 20:2-3).

(3) U Korint xəhridə turoqanda Rimdiki jamaətkə hət yazdı. («Rim.» 16:1ni kərüng — «Kənkria» degən Korint xəhridiki bir port idi). Həliqi «Rimliklaroqa» yazəqan hetidə Korinttiki jamaəttə bəloqan kəngülsizliklər tooqrulux qılqə purax yoq.

(4) Zor bəhtimizgə yarixa «Pawlusning Korinttiki jamaətkə yazəqan ikkinqi məktupi» həzir qolimizda turuptu! Əgərdə ular uningdin rənjip kəlip yirtiwətkən bolsa, uni ətiwarlap saqlimioqan bolsa, qolimizda bolmaytti. Hudaəqa təxəkkür!